DZIŚ: WIADOMOŚCI SPORTOWE

Cena egzemplarza gr 15
łącznie z całkowitym wynagrodzeniem sprzedawcy

WYDANIE A

Prenumerata poczt zł 3,60
przez roznosiciela zł 3,90

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Rok VI (1950) | Centrala telefoniczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42. Sekretariat Redakcji (tel. 19-07) przyjmuje codziennie od godz. 10—12 (z wyjątkiem niedziel i świąt). | Piątek, 29 grudnia | Konto PKO nr VI-135. PKO IKP nr VI-140. Konto operacyjne nr 110-1574 w Narodowym Banku Polskim Oddz. Bydgoszcz, Generalissimusa Stalina 5 | Nr 357 (1851)

W toku nieustannej walki o plan
Uchwała Plenum CRZZ
w sprawie współzawodnictwa pracy w przem. węglowym

WARSZAWA (PAP). Obradujące w dniach 19 i 20 grudnia br. Plenum Centralnej Rady Zw. Zaw., powzięło uchwałę w sprawie współzawodnictwa pracy w przemyśle węglowym. Plenum CRZZ stwierdza z naciskiem, że wytyczne tej uchwały oraz uchwały V Plenum CRZZ powinny być dla wszystkich ogniw związkowych podstawą do gruntownego przeanalizowania swojej dotychczasowej pracy w zakresie współzawodnictwa i usunięcia istniejących braków. Plenum CRZZ uważa to za niezbędny warunek pełnego włączenia się związków zawodowych w realizację planu budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

W uchwale swej Plenum CRZZ stwierdza, że dzięki ofiarnej pracy polskich górników, dozoru technicznego i kierownictwa kopalń, wydobycie węgla stale wzrasta.

Osiągnięcia te są wynikiem świadomej postawy górników, są wynikiem stale wzmagającego się ruchu współzawodnictwa pracy. W toku nieustannej walki o plan — głosi dalej uchwała — współzawodnictwo pracy stało się szkołą w której wychowało się tysiące górników — przodowników pracy, a wśród nich tacy przodujący górnicy, jak Apryas, Filak, Hajduk, Szulc, Kawczyk i wielu innych.

Stwierdzając, że do tych poważnych osiągnięć przyczyniła się w znacznej mierze praca Zw. Zaw. Górników, Plenum zwraca jednocześnie uwagę na niedociągnięcia istniejące w pracy tego związku.

Biorąc pod uwagę zadania, jakie wytycza przemysłowi węglowemu rząd i partia, mając na względzie dalszą poprawę materialnych i kulturalnych warunków bytu górników, Plenum CRZZ zobowiązuje wszystkie ogniwa ZZG do rozwijania współzawodnictwa, opartego na zobowiązaniach poszczególnych pracowników, zespołów, brygad i całych załóg.

◆ c.d. str. 2

Przemysł węglowy wykonał roczny plan produkcyjny

WARSZAWA (PAP). 22 bm. o g. 12,30 polski przemysł węglowy wykonał zadania produkcyjne ustalone planem na r. 1950 — na 6 dni wydobywczych przed terminem.

Z okazji przedterminowego wykonania planu, minister górnictwa R. Nieszporek skierował do górników nast. pozdrowienie:

„W związku z wykonaniem planu rocznego na 6 dni przed terminem przez cały przemysł węglowy, pozdrawiam górników, inżynierów i techników przemysłu węglowego. Szczególnie serdecznie pozdrawiam przodowników pracy — żołnierzy pierwszej linii walki o socjalizm.

Plan został wykonany przedterminowo dzięki waszej ofiarnej i bohaterskiej pracy i dzięki waszej świadomości, że pracujecie dla dobra Polski Ludowej, której gospodarzami jesteście wy.

Plan 1951 r. zrealizujemy z nadwyżką przez systematyczny wzrost wydajności pracy, lepszą organizację pracy, rozwój współzawodnictwa i racjonalizatorstwa, mechanizacje.

Pamiętajcie, że każda tona węgla, to nasz górniczy wkład w walkę o rozwój gospodarczy naszego kraju, w walkę o pokój.

W walce o plan nie powinniśmy zapominać o tym, że zasadniczym zadaniem na r. 1951 jest obniżenie kosztów własnych, przez co zaoszczędzimy milionowe kwoty, a tym samym podniesiemy dobro byt mas pracujących, przyśpieszymy realizację Planu 6-letniego, planu budowy fundamentów socjalizmu w Polsce".

Delegacja FDJ w Krakowie

KRAKÓW (PAP). Do Krakowa przybyła z Zakopanego delegacja młodzieży niemieckiej FDJ, powitana na dworcu przez aktyw ZMP.

Goście niemieccy zwiedzili w pierwszym dniu swego pobytu Wawel, wystawę Wita Stwosza, Muzeum Narodowe i inne zabytki miasta oraz saliny wielickie.

Z pobytu astronomów polskich w ZSRR

MOSKWA (PAP). W Moskwie bawi obecnie delegacja uczonych polskich — astronomów w składzie: przew. Tow. Astronomicznego prof. Eug. Rybki i dyr. Obserwatorium Astronomicznego w Poznaniu — prof. J. Witkowskiego.

Goście polscy zaznajomili się m. in. szczegółowo z pracami Instytutu Astronomicznego im Sztenberga w Moskwie. Uczeni polscy wzięli również udział w spotkaniu z uczonymi radzieckimi w Prezydium Akademii Nauk ZSRR.

Astronomowie radzieccy i polscy omówili szereg praktycznych zagadnień związanych z organizacją wspólnych badań astronomicznych.

Pocztowcy Londynu wysłali list do Attlee

LONDYN (PAP). Dziennik „Daily Worker" donosi, że zw. zaw. pocztowców głównego urzędu pocztowego w Londynie wystosował do premiera Attlee list, w którym protestuje jak najenergiczniej przeciwko remilitaryzacji Niemiec zach.

ZSRR zajmuje drugie miejsce na świecie w wydobyciu węgla

MOSKWA (PAP). W artykule opublikowanym na łamach dziennika „Izwiestia", wicemin. przemysłu węglowego ZSRR — Onika stwierdza, że w wyniku przedterminowego wykonania powojennego planu 5-letniego przez przemysł węglowy, ZSRR zajął pod względem wydobywania węgla drugie miejsce na świecie i pierwsze miejsce w Europie.

Jeńcy amerykańscy w Korei

Klęski zadawane agresorom amerykańskim i ich popleczni-kom przez dzielną koreańską armię ludową oraz ochotników chińskich, uwidaczniają coraz dobitniej los, który czeka wszystkich imperialistów, przemocą usiłujących pozbawić narody wolności. Liczba jeńców amerykańskich rośnie z dnia na dzień. Na zdjęciu — żołnierze „bohatersko" uciekającego gen. Mac Arthura przed odtransportowaniem ich poza linię frontu do obozów jenieckich.

Miasto Łódź przystępuje do realizacji uchwały Prezydium Rządu RP

ŁÓDŹ (PAP). W Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi odbyła się konferencja prasowa, na której przewodn. Prezydium Marian Minor przedstawił konkretne żądania stojące przed terenowymi organami jednolitej władzy państwowej w dziedzinie realizacji uchwały Prezydium Rządu w sprawie poprawy warunków sanitarnych w Łodzi.

Przewodniczący Minor stwierdził, iż uchwała Prezydium Rządu R. P. jest wyrazem troski władzy ludowej o zdrowie i warunki bytu klasy robotniczej. Realizacja uchwały Prezydium Rządu w dużej mierze usunie zaniedbania będące pozostałością polityki kapitalistycznej.

Już w chwili obecnej prowadzi się bardzo poważnie zaawansowane prace wstępne. M. in. dobiega końca budowa wielkiego zbiornika czystej wody nad Pilicą.

Przewodniczący Minor stwierdził, iż Prezydium Rady Narodowej przystąpi zdecydowanie do walki z marnotrawstwem wody w Łodzi i to zarówno w przemyśle jak i w gospodarstwach domowych. Wielki kolektor kanalizacyjny będzie zbudowany w takim terminie, by budownictwo mieszkaniowe przewidziane w dzielnicy Bałuty i Stare Miasto mogło się odbywać przy w pełni uzbrojonych w te urządzenia ulicach. W ten sposób nowe osiedle ZOR-u liczące ok. 30 tys. izb mieszkalnych, wyposażone zostanie we wszelkie urządzenia wodociągowo - kanalizacyjne.

STAN POGODY

Na ogół dość pogodnie, jedynie na południu kraju pochmurno z możliwością drobnych opadów śniegu.

W hołdzie wodzowi mas pracujących Józefowi Stalinowi

WARSZAWA (PAP) Z terenu napływają w dalszym ciągu wiadomości o przebiegu obchodu 71 rocznicy urodzin wodza mas pracujących i chorążego obozu pokoju — Józefa Stalina.

Na budowie nr 57 w Żydowicach murarze: Jadczak, Zatel i Zawada uczcili 71 rocznicę urodzin Józefa Stalina wykonaniem 552 proc. normy przy układaniu cegły. Ogółem ułożyli oni „systemem trójkowym" w ciągu czterech dni 18 metrów sześc. muru.

Załoga parowozu OK 1-282 zobowiązała się w ciągu pierwszego kwartału 1951 r. zaoszczędzić 90 ton węgla.

Uczniowie ogólnokształcącej szkoły licealnej w Połczynie Zdroju postanowili przestudiować historię WKP(b) i nawiązać kontakt z organizacją komsomolską, w celu ulepszenia swych metod walki o lepsze postępy w nauce.

Tydzień mobilizacji narodowej w obronie pokoju

RZYM (PAP) Sekretariat Włoskiego Kom. Obrońców Pokoju powziął decyzję w sprawie przeprowadzenia w kraju zakrojonej na szeroką skalę kampanii walki o pokój, bezpieczeństwo i niezależność Włoch. W drugiej połowie stycznia odbędzie się „Tydzień mobilizacji narodowej w obronie pokoju".

Griffits ambasadorem USA w Hiszpanii ?

NOWY JORK (PAP) Waszyngtoński korespondent „New York Herald Tribune" powołując się na informacje z kół miarodanych donosi, że departament stanu USA ogłosi w najbliższym czasie o wymianie ambasadorów między Stanami Zjednoczonymi a Hiszpanią frankistowską. Kandydatura ambasadora w Madrycie została już zatwierdzona. Ma nim być b. ambasador USA w Polsce Griffits.

Wystawa dzieł Józefa Stalina

ŁÓDŹ (PAP). W Ośrodku Szkolenia Partyjnego w Łodzi otwarta została wystawa obrazująca całokształt prac naukowych wielkiego budowniczego socjalizmu — Józefa Stalina. Wystawa ma na celu spopularyzowanie dzieł J. Stalina wśród szerokich mas społeczeństwa łódzkiego.

W licznych gablotach zebrane są egzemplarze prac Józefa Stalina i materiały historyczne, obrazujące wkład wielkiego wodza mas pracujących w walkę o socjalizm i wyzwolenie międzynarodowego proletariatu. Wśród dokumentów znajduje się słynna deklaracja o uznaniu praw narodów do samookreślenia oraz zbiór dokumentów historycznych w sprawie Polski.

Izraelici walczą o pokój

TEL AVIV (PAP) Izraelski Kom. Obrońców Pokoju ogłosił odezwę, apelującą do wszystkich obywateli, aby jednomyślnie wystąpili w obronie pokoju i przeciwko remilitaryzacji Niemiec Zach. Komitet zapowiada, że w całym kraju odbędą się zebrania na znak protestu przeciwko knowaniom podżegaczy wojennych.

Robotnicy włoscy protestują

RZYM (PAP) We Włoszech trwają demonstracje protestacyjne przeciwko wydanym przez rząd ustawom antyzwiązkowym. Jak donosi „Unita", demonstracje i strajki odbyły się w Piacenza, Parmie, Modenie, Pavii, Mantui, Wenecji, Veronie i w innych miastach. Kategoryczny protest przeciwko ustawom uchwaliły w wielu miastach izby pracy.

TERROR BRYTYJSKI wobec Chińczyków na Malajach

PEKIN (PAP). Jeden z przywódców chińskiej robotniczo - chłopskiej partii demokratycznej, członek komisji do spraw Chińczyków zamieszkałych poza granicami kraju — Pin Cze-Min wygłosił przemówienie przez radio w sprawie sytuacji Chińczyków na Malajach.

Nieludzkie akty — oświadczył on — imperialistów angielskich na Malajach, wyrażające się w aresztowaniach, zabójstwach i deportowaniu Chińczyków z Malajów, dokonywane są bez wszelkich podstaw i są całkowicie bezprawne. Akty te demaskują reakcyjne oblicze imperialistów angielskich i pomagają nam jeszcze lepiej zrozumieć dwulicową politykę imperialistów brytyjskich, którzy mimo, że wypowiadają się za uznaniem nowych Chin — jednocześnie odnoszą się wrogo do narodu chińskiego. Wolny, 475-milionowy naród chiński nie dopuści, aby imperialiści angielscy prześladowali naszych braci, zamieszkałych poza granicami naszego kraju.

Kolonizatorzy brytyjscy przekształcili Malaje w więzienie, gdzie panuje terror i śmierć. Tysiące Chińczyków wtrącono do więzień i obozów koncentracyjnych. Domy i mienie Chińczyków puszcza się z dymem, gwałci się kobiety chińskie. Wg. niepełnych danych od 1948 r. deportowano z Malajów przeszło 35 tys. Chińczyków.

Wychodźcy polscy tworzą Stowarzyszenie Obrony Granic na Odrze i Nysie

GeNEWA (PAP). Z Paryża donoszą, że powstało tam Stowarzyszenie Obrony Granic na Odrze i Nysie. Przewodn. Stowarzyszenia został p. de Korab.

Stowarzyszenie ogłosiło odezwę do osób pochodzenia polskiego we Francji. Czytamy w niej m. in.:

„W wyniku klęski najeźdźców hitlerowskich, Polska objęła napowrót w posiadanie ziemie, które wydarła jej przemocą germańska. W ten sposób Polska, która podczas ostatniej wojny została powtórnie zniszczona i straciła 6 milionów obywateli, wymordowanych bestialsko przez hitlerowców, odzyskała swe naturalne granice, nakreślone wyraźnie linią Odry i Nysy.

Prochy naszych przodków spoczywają w tych ziemiach. Umowa poczdamska podpisana przez cztery zwycięskie mocarstwa potwierdziła powrót tych ziem do Macierzy, wynagradzając częściowo straszliwą krzywdę dziejową, jaką wyrządził Polsce najeźdźca.

Obecnie stanęliśmy znowu w obliczu poważnego niebezpieczeństwa. Niemieccy odwetowcy snują plany agresji i domagają się polskich Ziem Zachodnich obróconych w perzynę przez hitlerowców i przywróconych do życia przez Polaków.

Całe patriotyczne wychodźctwo, które tak hojnie przelewało krew w walce o wyzwolenie Francji i Polski, daje wyraz swej solidarności z narodem polskim, pełniącym dzielnie straż na Odrze i Nysie.

Śmiałe operacje patriotów Vietnamu

PEKIN (PAP) Jednocześnie z pomyślnymi operacjami vietnamskiej armii ludowej na frontach, wzmaga się walka patriotów vietnamskich na zapleczu kolonizatorów francuskich w Vietnamie.

W dniu przybycia do Saigonu wysokiego komisarza francuskiego w Indochinach de Lattre de Tassigny w celu podpisania francusko-amerykańskiego porozumienia o wspólnych działaniach przeciwko narodowi vietnamskiemu, patrioci vietnamscy dokonali w mieście szeregu udanych operacji bojowych.

Nowa uczelnia techniczna

WROCŁAW. W trosce o przygotowanie nowych socjalistycznych kadr we Wrocławiu otworzono nową uczelnię techniczną — Technikum Włókien Sztucznych. Uczelnia ta jest pierwszą tego rodzaju na terenie kraju.

W całym kraju trwają przygotowania do imprez choinkowych dla dzieci miast i wsi

WARSZAWA (PAP) W całym kraju trwają przygotowania do imprez noworocznych dla dzieci. We wszystkich miastach i wsiach przy choinkach dzieci wesoło i radośnie będą witać przyszły 1951 rok.

W Gdańsku udział w choinkach noworocznych weźmie przeszło 6 tys. dzieci przodujących w nauce i pracach społecznych. Na imprezy złożą się m. in. występy baletów dziecięcych, przedstawiające narodowe tańce polskie oraz tańce narodów radzieckich i krajów demokracji ludowej. Zorganizowana zostanie również wystawa prac dziecięcych, na którą złożą się eksponaty przygotowywane na konkurs pt. „Choinka morska".

Dla zespołów które wykonały najlepsze i najciekawsze prace przewidziane są cenne nagrody. Pierwszą nagrodę stanowi radioaparat, następnie komplet narzędzi stolarskich oraz mikroskop. Specjalne pociągi turystyczne umożliwią dzieciom z odległych punktów województwa udział w tych imprezach.

*

W Łodzi, staraniem ZMP i ZHP zostaną zorganizowane dla dzieci członków związków zawodowych uroczyste imprezy spotkania Nowego Roku. W ramach, akcji przewiduje się specjalne występy Teatru Lalek „Arlekin" oraz występy dziecięcych i młodzieżowych zespołów artystycznych. Podczas wielkiej zabawy choinkowej dzieci zostaną obdarowane wieloma upominkami.

Również Zw. Samopomocy Chłopskiej urządza w okresie od 1 do 15 stycznia 1951 r. tradycyjne choinki gromadzkie. Zasadniczym celem choinek gromadzkich jest umożliwienie wszystkim dzieciom mało i średniorolnych chłopów, wzięcia udziału w obchodzie tej tradycyjnej uroczystości.

W obchodach choinek gromadzkich, poza młodzieżą wiejską wezmą również udział dorośli, a przede wszystkim kobiety — matki.

Choinki gromadzkie odbywać się będą pod hasłem: „Walcząc o pokój, walczymy o szczęśliwą przyszłość naszych dzieci".

Tradycyjne obchody choinek gromadzkich zapowiadają się bardzo uroczyście i radośnie. Program ich przewiduje wiele atrakcji i niespodzianek, występy wiejskich zespołów artystycznych itp. Przewiduje się w czasie uroczystości choinkowych obdarowanie dzieci wiejskich cennymi podarunkami. Podarunki, zakupione z funduszów Ministerstwa Rolnictwa i RR, Ministerstwa Oświaty, Centrali Rolniczej „Samopomoc Chłopska" oraz Zarządu Gł. ZSCh, otrzyma ogółem ponad 120 tys. dzieci z rodzin członków spółdzielni produkcyjnych oraz mało i średniorolnych chłopów.

W Norymberdze powstał komitet walki o jedność Niemiec

BERLIN (PAP) Jak donosi agencja ADN w Norymberdze powstał. robotniczy komitet walki o jedność Niemiec, w skład którego weszli socjaldemokraci, komuniści i bezpartyjni.

Potężny wiec w Pekinie

PEKIN (PAP) W związku z powrotem do Pekinu chińskiej delegacji na II Światowy Kongres Obrońców Pokoju, w stolicy Chin odbył się wielotysięczny wiec, na którym obecni byli m. in.: dowódca naczelny chińskiej armii ludowej Czu Teh, wdowa po Sun Jat-Senie, wybitni działacze partii demokratycznych i organizacji społecznych oraz ambasador Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej.

Proces szpiegów i dywersantów w Albanii

TIRANA (PAP) Albańska Agencja Telegraficzna donosi, że w mieście Korcz rozpoczął się proces przeciwko grupie szpiegów i dywersantów pozostających na służbie greckiego monarcho-faszystowskiego wywiadu oraz wywiadu kliki titowskiej.

Oskarżeni dokonywali aktów sabotażu i przygotowywali zamachy przeciwko albańskim działaczom demokratycznym. Zbierali oni także informacje szpiegowskie i wyrządzili poważne szkody gospodarce albańskiej. Po odczytaniu aktu oskarżenia, sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych.

Wykrycie bandy dywersyjnej

PEKIN (PAP) Jak donosi prasa, niedawno w prowincji Hopei wykryto grupę dywersyjną, działającą pod kierownictwem tajnych agentów amerykańskich i bandytów kuomintangowskich.

Sąd skazał 8 oskarżonych na karę śmierci przez rozstrzelanie, 7 zaś — na różne okresy pozbawienia wolności.

Uchwała Plenum CRZZ

c.d. ze str. 1

Szczegółowe popularyzowane winny być zobowiązania mające na celu przekraczanie dziennych i miesięcznych planów wydobycia.

W związku z wprowadzeniem nowych słusznych norm w górnictwie Plenum CRZZ wzywa w swej uchwale aktyw związkowy do wykazania największej troski o przekroczenie tych norm.

Zarząd Główny ZZG, zarządy oddziałów i rady zakładowe powinny wzmóc pracę nad uaktywnieniem klubów racjonalizacji i techniki oraz zapewnić większą opiekę wynalazcom i nowatorom. Należy zwalczać wszelkie przejawy biurokratycznego załatwiania wniosków, domagać się ich szybszego zastosowania oraz przenoszenia do innych kopalń.

Podkreślając znaczenie przenoszenia do świadczeń przodujących kopalń i górników uchwała zwraca uwagę na konieczność szerszego niż dotychczas korzystania z literatury i doświadczeń radzieckich w celu zastosowania w naszym górnictwie nowoczesnych, wydajnych metod pracy górników radzieckich.

Uchwała stwierdza w dalszym ciągu, że i rady zakładowe muszą stać się zasadniczym ogniwem walki o plan, wzmocnienie dyscypliny pracy, o rozwój współzawodnictwa, podniesienie stanu bezpieczeństwa w kopalniach, zaostrzenie czujności wszystkich górników wobec przejawów szkodliwej i dywersyjnej działalności wroga klasowego.

Uchwała podkreśla z naciskiem, że Zarząd Główny, zarządy oddziałów, rady zakładowe i mężowie zaufania ZZG powinny wzmóc troskę o poprawę materialnych i kulturalnych warunków bytu górników.

Ważnym zadaniem organizacyjnym jest zaktywizowanie wszystkich ogniw związku dla wydajniejszej pracy w zakresie zagadnień produkcyjnych, dla zwiększenia planowości w pracy związkowej, dla systematycznego kontrolowania, jak wykonywane są podejmowane uchwały.

„Plenum CRZZ — czytamy w zakończeniu uchwały CRZZ — jest głęboko przeświadczone, że ZZG, który już wielokrotnie dał dowody swego hartu i oddania sprawie klasy robotniczej, uczyni wszystko, by pod kierownictwem partii oraz w oparciu o wytyczne V i VI Plenum CRZZ — postawić współzawodnictwo pracy w przemyśle węglowym na najwyższym poziomie."

Młodzi Amerykanie nie chcą służyć w wojsku

NOWY JORK (PAP). W prasie amerykańskie coraz częściej pojawiają się wiadomości, świadczące o wzmagającym się oporze młodzieży USA przeciwko podżegaczom wojennym. Młodzież amerykańska otwarcie odmawia podporządkowania się rozkazowi mobilizacji do armii Stanów Zjednoczonych.

Jak wykazało śledztwo przeprowadzone w 29 miastach, prawie co trzeci poborowy, który otrzymał nakaz mobilizacji nie zjawił się na komisję poborową. Wielu poborowych opuszcza swe miejsce zamieszkania i wyjeżdża nie podając swego nowego adresu. Nie pomaga nawet groźba przekazania spraw poborowych federalnemu biuru śledczemu. Liczba deserterów nie zmniejsza się.

Dziennik „New York Post" komentując wyniki przeprowadzanego śledztwa w 29 miastach USA pisze: „Jeśli cyfry uchylających się od służby wojskowej są prawdziwe — sytuacja jest w istocie opłakana".

Kobieta sołtysem

AUGUSTÓW. W powiecie augustowskim w gromadzie Jurzdyka jako sołtysa obrano małorolną chłopkę Bronisławę Rukść. Rukść jest aktywną członkinią ZSCh., a ostatnio pełniła ku ogólnemu zadowoleniu funkcję sekretarza gromadzkiego ZSCh. Z jej to inicjatywy członkowie ZSCh. postanowili przedterminowo wykonać plan wyrębu drzewa. Plan został do dnia 12 bm. zrealizowany.

Odezwa noworoczna Wolnych Niemieckich Zw. Zawodowych

BERLIN (PAP) W związku ze zbliżającym się Nowym Rokiem kierownictwo Wolnych Niemieckich Związków Zaw. FDGB ogłosiło odezwę do niemieckich mas pracujących.

Odezwa podkreśla, że miniony rok 1950 przyniósł dalsze wzmocnienie światowego obozu pokoju. równocześnie jednak — wzmożone wysiłki amerykańskich podżegaczy wojennych w kierunku rozpętania nowej pożogi światowej. Towarzyszyły temu otwarte przygotowania wojenne w Niemczech zach. i zachodnim Berlinie, które spotkały się ze stanowczym oporem niemieckich mas pracujących, zwłaszcza zaś młodzieży niemieckiej. W Brukseli zapadły uchwały w sprawie utworzenia niemieckiej armii najemnej.

Toteż w przyszłym roku należy wzmóc wysiłki, mające na celu utworzenie jednolitego frontu bojowego socjal-demokratów, komunistów, robotników chrześcijańskich, zorganizowanych i niezorganizowanych ludzi pracy. W wysiłkach tych cenną wytyczną będą propozycje konferencji ministrów spraw zagr. w Pradze oraz propozycje zawarte w liście premiera NRD Grotewohla do Adenauera. Wskazują one niemieckim masom pracującym drogę do usunięcia niebezpieczeństwa wojny i do zjednoczonych, miłujących pokój i postępowych Niemiec.

X sesja ministrów centralnego rządu Chin Ludowych

PEKI (PAP). W Pekinie odbyła się pod przewodnictwem Mao Tse-Tunga X sesja centralnego rządu ludowego Chińskiej Republiki Ludowej.

Na wstępie rada ministrów wysłuchała sprawozdania przewodniczącego chińskiej delegacji na II Światowy Kongres Pokoju Kuo Mo-Żo, po czym min. spraw zagranicznych Czou En-Lai omówił aktualną sytuację międzynarodową, zaś Czen-Yun, wicepremier i p. o. przewodniczącego rady administracyjnej zreferował sprawę budżetu państwowego na 1951 r.

Po wysłuchaniu i przyjęciu sprawozdań centralny rząd ludowy jednomyślnie wyraził pełne poparcie dla uchwał II Światowego Kongresu Pokoju.

NAJDROBNIEJSZE ŚLADY BRUDU

usuwa dobre mydło do prania. Częste i staranne pranie bielizny jest podstawą higieny

1998

JERZY SZELIGA

60

— A no, bo ludzie nie pomagają... — skarżył się Siuda. — Jeden zwala na drugiego. A człowiek sam nie wydoła. Choćby na nos padał...

Utyskiwał i biadolił przez dobry kwadrans. Kiedy skończył — zaszumiało, a przez gwar przedarł się ostry, dziewczęcy głos:

— Czy można mówić?

Inspektor Górecki popatrzył w stronę drzwi. Ankę Tomczakównę znał.

— Mówcie, obywatelko!

Stojąc w miejscu, zaczęła:

— Siuda powiedział nam, że jest źle. No, to my wiemy. Ale nie powiedział, dlaczego jest źle? Jeśli pozwolicie, to powiem...

Gwar cichnie. Głos Anki brzmi donośnie i mocno. Kierują się ku niej oczy zebranych. Paru chłopów uśmiecha się kpiąco. Wojtas zjeżył krzaczaste brwi i kopci skręconego z machorki papierosa. Górecki bawi się ołówkiem i spogląda to na dziewczynę, to na Siudę, który siedzi obok niego skulony, kwaśny, nadąsany.

Gończ wyczuwa, że atmosfera poczyna się naprężać. Nareszcie przestali gadać ogólnikami, przestali lawirować i kręcić, przestali pływać po powierzchni, a przystępują do spraw istotnych, bliskich i znajomych każdemu.

Z zadowoleniem spogląda na Ankę.

— Źle jest i źle było — mówi dziewczyna — bo chociaż Siuda był niby tym prezesem, ale właściwie inni rządzili się, jak szare gęsi w kole i w spółdzielni. Ci, którzy się wcale tam rządzić nie mieli prawa! Oni siedzą tu też i każdy wie o kim mówię...

Aluzja jest wyraźna.

W remizie poruszenie. Twarze obracają w stronę, gdzie siedzą Szymanik z Wojtasem. Kulawy Albin z niesmakiem kręci głową. Siuda wyciągnął swą chudą szyję i wlepia zaniepokojone oczy w twarz Anki.

Ta zaś mówi dalej:

— Toć wszyscy wiedzą, że Siuda jest porządny chłop. Tylko, że słaby. Męczy się na swoim piachu, klepie biedę, a jeszcze daje posłuch innym, bogatym. A mało to razy forował ich i dawał im pierwszeństwo przed innymi? Sami przecież wiecie!

— Chyba! Ma racyję dzieucha!

— Głupia i tyle! Sama nie wie, co gada!

— Nie wie, acha, nie wie? A z Wojtasem, jak było?

— Właśnie, z Wojtasem! Powiedz, Siuda, jak to było z Wojtasem?

Krzyżują się okrzyki. Coraz głośniej. Ludzie poczynają się rozkręcać. Widać wyraźnie linię, rozgraniczającą zebranych. Od strony ławy, na której przysiadły kobiety, dochodzą odgłosy zawziętej sprzeczki.

Wójt z Tymian uspakajającym gestem podnosi dłoń do góry:

— Ciszej, obywatele, ciszej! — Nie wszyscy naraz!

Na chwilę się ucisza. I nagle z pierwszych rzędów unosi się w górę czyjaś sucha, koścista ręka.

— Proszę o głos!

To Wojtas. Unosi się z ławy i wodzi po remizie złym, lustrującym spojrzeniem.

Momentalnie wraca spokój. Milkną nawet piski dziewuch, tłoczących się pod drzwiami.

Na twarzy Kulawego Albina widnieje zdumienie. Szymanik siedzi nieruchomo.

„Poniosło go" — myśli Gończ.

— Chciałem jeno powiedzieć — zaczyna zwolna Wojtas — żem nie żaden młodzik, ale gospodarz stateczny, znany tu wam wszystkim. I chciałem powiedzieć, żem nie żaden wyzyskiwacz, ani krwiopijca, ani oszust. Wykrzykujecie tu moje nazwisko, a nikt nie wie o co wam chodzi. To nauczcie się, że nie wolno jazgotać po próżnicy! Nie wolno! Toć my przecież nie baby! Jak kto ma coś, to proszę, na talerz! A jak nie, to niech nie strzępi jęzora, bo łacno można go przyciąć!

Wojtas wyraźnie jest wzburzony. Po prostu nosi go. Grdyka mu lata, zaciśnięte w kułak dłonie trzyma na brzuchu, jakby gotów do przyjęcia obronnej pozycji. Wie, że gdyby zmilczał, gdyby nie zareagował na te jednoznaczne docinki — stracił by wszystko w ich oczach. Wie, że najlepszą metodą obrony jest atak.

— Na stół wszystko wyłożyć! — powtarzał. — A jak nie, to nie otwierać gęby!

Rdzawe centki zakwitły mu na twarzy. Oddycha ciężko.

Gończ odwraca się i znowu dostrzega Ankę. Stoi. Jest spokojna, zrównoważona. Spod przymkniętych powiek obserwuje Wojtasa, czekając widocznie aż ten skończy.

A kiedy rozeźlony chłop milknie, by zaczerpnąć powietrza, Anka z miejsca ripostuje:

— A wiosną jak było z tym traktorem z ośrodka, co?

Wojtas obraca szybko głowę w kierunku Anki.

— Z jakim traktorem? — pyta, ale w głosie jego słychać już niepewne nuty. Zupełnie, jakby oblano go kubłem wody.

Anglosaski imperializm sięga po Antarktydę

Antarktyda, szósty kontynent świata odkryty przed mniejwięcej 130 laty, jest do dziś dnia obszarem najmniej znanym na kuli ziemskiej i nawet linia jego wybrzeża nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Pokryta jest prawie całkowicie lodowcami i tylko gdzieniegdzie skaliste góry znaczą się brudnymi plamami na oślepiającej bieli. Ziemia kryje w swym łonie bogate złoża surowców złoto, miedź, cynk, ołów, uran. Stąd zainteresowanie Antarktydą, która nazywa się „gigantycznym skarbcem".

Odkrycie Antarktydy zawdzięczamy dwom rosyjskich marynarzom, kapitanowi Bellinshausenowi i porucznikowi Łazariewowi. Wyruszyli oni w latach 1819—1821 na dwóch żaglowcach na wyprawę naukowo-odkrywcza w rejon bieguna południowego. 16 lutego 1820 r. dotarli oni po raz pierwszy do brzegów kontynentu antarktycznego, w rok później odkryli wyspę Piotra I a nieco dalej na północ górzysty kontynent który nazwali Ziemią Aleksandra I. Obaj marynarze opłynęli cały kontynent Antarktydy. Podróż trwała 781 dni, w ciągu których przepłynęli 92 tys. km. 535 dni przebywali na terenach podbiegunowych, z tego 122 dni na północ od 60-go równoleżnika. 100 dni pozostawali uwięzieni wśród lodów.

Fakt odkrycia Antarktydy przez ekspedycję rosyjską w latach 1819 — 21 był zawsze uznawany w świecie naukowym Dopiero od pewnego czasu usiłuje się zaprzeczyć tej prawdzie. Próby te wychodzą z kół anglosaskich i mają usprawiedliwić zamierzoną okupację kontynentu antarktycznego.

Od 20 lat rządy państw kapitalistycznych przede wszystkim USA, zdradzają zainteresowanie Antarktydą nie tylko dla jej bogactw naturalnych, ale również dla jej znaczenia strategicznego. W 1928 r. Stany Zjednoczone wysłały tam pierwszą wielką ekspedycję pod kierownictwem admirała Byrda. Ta ekspedycja zapoczątkowała systematyczną penetrację Ameryki w rejonie Antarktydy. W 1929 r. Byrd wybudował nad Morzem Rossa stałą bazę, nazwaną „małą Ameryką".. Z bazy tej korzystała druga wyprawa amerykańska w latach 1933—35.

W 1939 r. miała miejsce trzecia wyprawa amerykańska która pozostawała na Antarktydzie do 1914 r. Miała ona na oku cele wyraźnie polityczne: umocnić pretensje USA do terytorium Antarktydy, na która łakomym okiem spoglądała również Anglia, Argentyna i inne kraje. Po drugiej wojnie światowej dalsza ekspedycja amerykańska złożona z 1000 ludzi, operowała w rejonie bieguna południowego. Pozostała ona pod bezpośrednim kierownictwem ministra marynarki. Admirał Byrd, który dowodził wyprawą, nie ukrywał, że celem jej jest przygotowanie sił morskich do operacji w klimacie podbiegunowym i przypieczętowanie praw USA do tych ziem, kryjących w swym wnętrzu rzadkie metale, przede wszystkim zaś uran.

Prasa amerykańska pisała w 1949 r., że sztab USA przygotowuje piątą ekspedycję, w której tym razem ma wziąć udział już 4.000 osób..

W 1908, 1917, 1923 i 1933 r. rząd angielski zawłaszczył niektóre rejony Antarktydy położone naprzeciw kontynentu Ameryki Południowej, Nowej Zelandii i Tasmanii. W 1924 i 1938 r. Francja zaanektowała Ziemię Adelii. W 1931 i 1939 r. rząd norweski dokonał aneksji wyspy Piotra I, odkrytej w 1821 r. przez wspomnianą już ekspedycję rosyjską. 27 lutego 1939 rząd radziecki wystosował do rządu norweskiego notę, w której uznał aneksję wyspy Piotra I za bezprawną i zastrzegł sobie prawo do ziem odkrytych przez rosyjskich marynarzy.

Stany Zjednoczone chciałyby narzucić zarząd międzynarodowy nad Antarktydą, w którym oczywiście miały by dominujące wpływy. W 1948 r. Waszyngton prowadził w tym duchu rozmowy z Anglią, Francją, Norwegią, Australią, Nową Zelandią, Argentyną i Chile. Rząd radziecki, który w rozmowach tych nie brał udziału, ostro zaprotestował przeciwko planom amerykańskim stwierdzając, iż jako spadkobierca doniosłych odkryć z początku XIX w. ma historyczne prawa do wzięcia udziału w rozwiązaniu problemu Antarktydy. Rozmowy z 1948 r. nie dały co prawda oczekiwanych wyników ale USA nie zrezygnowały ze swej intencji określenia sytuacji politycznej Antarktydy bez udziału ZSRR. Jak bowiem wynika, z doniesień prasy zachodniej, mocarstwa imperialistyczne zamierzają stworzyć na Antarktydzie bazy lotnicze dla celów wojennych.

Marcin T.

„Polska

- niezłomnym ogniwem frontu pokoju. Wykuwać jej siłę i obronność — to nasze główne zadanie w walce o pokój!"

Polska młodzież akademicka na studiach w Ołomuńcu

Ołomuniec należy do większych miast czeskich. Znajduje się tu uniwersytet im. Palackeho, na którym studiuje przeszło 50 Polek i Polaków ze Śląska za Olzą. Poza tym na wydziale medycznym tegoż uniwersytetu odbywa swe studia 23 stypendystów z Polski. Współpraca między tymi grupkami młodzieży polskiej układa się jak najlepiej. Na uniwersytecie Palackeho w Ołomuńcu studiuje także grupa Bułgarów, która wspólnie z grupą polskiej młodzieży prowadzi akcję kulturalno-oświatową i artystyczno- imprezową. Widomym wyrazem tej współpracy jest wspólna gazetka ścienna polsko-bułgarska, wisząca na ścianie w „Akademickim Domu Medyków".

*

Korzystając z pobytu, prezeski Sekcji Akademickiej „Jedność" przy Czechosłowackim Związku Młodzieży ob. Koniecznej w Czeskim Cieszynie, moja rozmówczyni jest jednocześnie referentką kulturalno-oświatową oddziału „Jedności" w Ołomuńcu, uzyskałem szereg interesujących szczegółów, dotyczących pracy polskiej młodzieży akademickiej w Ołomuńcu. Posiada ona własną świetlicę przy uniwersytecie, w której rozwija się żywa praca kulturalna, artystyczna i oświatowa. Czynne są 3 sekcje a mianowicie: chóralna, skupiająca wszystkich niemal studentów polskich. Bierze ona udział w różnego typu imprezach i uroczystościach: pracuje pod kierunkiem kol. Wygrysa. Zespół recytacyjny skupia zarówno młodzież żeńską, jak i męską i poszczycić się już może pięknymi wynikami w pracy. Gorzej nieco jest z zespołem tanecznym, który odczuwa brak odpowiedniego instruktora.

Zespoły występowały na krajowej konferencji młodzieży w „Narodnim Dumu", gdzie odśpiewano między innymi „Marsz Mokotowa", a kol. Kalm odegrał na akordeonie wiązankę pieśni. Wiersze recytowała kol. Konieczna. Urządzane są też imprezy przez młodzież polską w Ołomuńcu w własnej świetlicy, a biorą w nich udział z reguły tak młodzież bułgarska, jak i czeska.

Praca oświatowa, zeŝrodkowuje się ostatnio w zespołowej pracy czytelniczej, stanowiąc przygotowanie do akcji zdobywania odznaki Fuczika. I na tym odcinku daje się zauważyć dobra i szczera współpraca z czeskimi i bułgarskimi kolegami.

Młodzież polska ze Śląska za Olzą posiada przeważnie dobrą znajomość języka czeskiego, co pozwala jej na udzielenie pomocy w zakresie poznawania i opanowywania tego języka przez kolegów i koleżanki z Polski.

Rozwinięta też jest akcja ideowo-polityczna. Na wspólnych wieczorach świetlicowych wygłaszane są referaty, urządzane prasówki, przeprowadzane dyskusje.

Ostatnio akademicka młodzież polska w Ołomuńcu wezwała grupy czeskich i bułgarskich studentów do akcji współzawodniczej. Należy przygotować i doprowadzić do odpowiedniego poziomu artystycznego zespoły chóralne, recytacyjne oraz taneczne. Termin wyznaczono na miesiąc kwiecień 1951. Współzawodnictwo obejmie także staranne przygotowanie gazetki ściennej.

Praca naszej młodzieży akademickiej w Ołomuńcu była niejednokrotnie tematem licznych artykułów w prasie czechosłowackiej. Spotkała się też ona z bardzo przychylną oceną ze strony centralnego organu Czechosłowackiego Związku Młodzieży — „Mlada Fronta".

MOST.

List z Warszawy

METRO

Warszawa, w grudniu

Ludność Warszawy niezwykle żywo komentowała doniesienie o uchwale Prezydium Rządu RP z dnia 14 grudnia o budowie warszawskiej kolei podziemnej, warszawskiego metra.

Posiada swoje metro Moskwa. Znamy je z dziesiątków reprodukcji, jako dzieło najnowszej techniki i najwyższego artyzmu. Posiada swoje metro Berlin i Paryż i Londyn, który właśnie święci sześćdziesiątą rocznicę założenia kolei podziemnej. Kto w przedwojennej Warszawie mógł poważnie myśleć o stworzeniu i sfinansowaniu kolejki podziemnej? Kto mógł się odważyć na takie projekty bez obawy wyśmiania?

Potrzeba było wielkiego przewrotu społecznego i zaledwie pięciu lat odbudowy kraju po potwornych zniszczeniach wojennych, aby w sercu Polski, które najbardziej ucierpiało podczas wojny, przystąpiono do realnej budowy prawdziwego, wspaniałego metra warszawskiego.

Warto zaobserwować miny i posłuchać dyskusji mieszkańców Warszawy na temat „ich" metra. Każdy zna już dokładnie jego trasę, długość, szybkość, przelotowość. Trwają spory co do tego, gdzie będą mieściły się stacje, jak będą wyglądały, jakie będą ich nazwy. Metro będzie egzaminem naszego przemysłu: któż bowiem w Polsce przedwojennej mógł marzyć o całkowitym wykonaniu materiałów, nieodzownych do budowy metra — w kraju? Chociażby o budowie gigantycznych tubingów?

Metro warszawskie będzie symbolem przyjaźni i współpracy uczonych i techników polskich i radzieckich. Związek Radziecki pozwolił nam na korzystanie z bogatych doświadczeń budowniczych metra moskiewskiego, najpiękniejszej kolei podziemnej świata.

Warszawa liczy obecnie mniej ludności, niż przed wojną. Ale zmieniło się nie do poznania oblicze miasta i jego skład socjalny. Warszawa liczy obecnie wielokrotnie więcej pracujących, niż przed wojną. Pomimo więc istnienia znacznie bardziej rozwiniętej sieci komunikacyjnej — zachodzi konieczność budowy szybkiej kolei podziemnej, która by zwiększyła przelotowość warszawskiego węzła komunikacyjnego i połączyła największe skupiska mieszkaniowe, jak Muranów i MDM — z z przemysłowym Żeraniem, Służewcem i Młocinami.

Już z wiosną przyszłego roku zaczną się prace budowlane około warszawskiego metra. Co więcej — one już się zaczęły, już trwają. Geologowie biorą z terenu trasy próbki gleby, badając jej wilgotność i wytrzymałość na różnych poziomach. Inżynierowie opracowują dokładne plany. Tylko patrzeć — a zacznie się zwózka materiałów budowlanych na miejsce budowy i wiercenie pierwszych szybów.

L. G.

Zabytkowe parki w woj. łódzkim pod opieką konserwatorów

Woj. łódzkie posiada kilka bardzo cennych parków zabytkowych, znajdujących się pod opieką władz konserwatorskich. Rok 1951 będzie rokiem rekonstrukcji i renowacji, jak też odbudowy pawilonów parkowych tych obiektów, do których należą przede wszystkim parki w Arkadii i Nieborowie oraz Walewicach pow. łowickiego, w Oporowie pow. kutnowskiego i Wolborzu pow. piotrkowskiego.

Na wielką skalę zakrojone będą roboty poczęte już prace w parkach Arkadii i Nieborowie. Będą one miały na celu przywrócenie tym parkom i znajdującym się na terenie parków budowlom ich pierwotnego osiemnastowiecznego wyglądu. Dzięki tym pracom parki w Arkadii i Nieborowie zostaną zrekonstruowane całkowicie według planów ich twórcy architekta Szymona Bogumiła Zuga.

W parku Arkadia rozpoczęto już roboty ziemne na terenie tzw. amfiteatru rzymskiego, gdzie natrafiono na ślady i fragmenty dawnego amfiteatru, będącego dziełem architekta Henryka Ittara. Amfiteatr ten zburzony w połowie XIX wieku zostanie obecnie zrekonstruowany. W parku arkadyjskim odnowiono również na podstawie planów Zuga kanał wodny, dzielący ogród francuski od parku angielskiego.

W parku w Oporowie w 1951 r. zakończone zostanie oczyszczanie XVI-wiecznej fosy. Po wykarczowaniu martwych drzew park zostanie zrekonstruowany i ogrodzony. Roboty w parku, otaczającym dawny pałac biskupów kujawskich w Wolborzu, pow. piotrkowskiego, będą miały na celu odtworzenie dawnego wyglądu tego parku według jego stanu z XVII wieku. Park został już ogrodzony. Wreszcie w Walewicach pod Łowiczem będą odremontowane figury w parku z XVII wieku.

Jak uzyskać skierowanie na wczasy

W okresie zimowym notujemy poważne nasilenie ruchu wczasowego. Jednak do obecnej chwili najmniej z wczasów korzystają pracownicy fizyczni, a najwięcej umysłowi. toteż należy zmobilizować wszystkie wysiłki, by jak najwięcej pracowników fizycznych wyjechało w obecnym okresie na wczasy. Dla nich więc w głównej mierze przeznaczamy te wskazówki.

Prawo do korzystania z wczasów mają wszyscy pracownicy fizyczni i umysłowi zatrudnieni we wszystkich działach gospodarki narodowej, lecz tylko wówczas, gdy są członkami Związków Zawodowych i korzystają z płatnego urlopu wypoczynkowego. Oprócz pracowników mogą również korzystać z wczasów członkowie ich rodzin, o ile pozostają na wyłącznym utrzymaniu pracownika. Dzieci do lat 7 nie mogą korzystać z wczasów normalnych. Mogą natomiast przebywać na wczasach specjalnych — rodzinnych i w domach dla Matki i Dziecka. Dzieci powyżej lat 7 mogą korzystać z wczasów na warunkach ogólnie obowiązujących członków rodzin.

Pracownik, który zamierza wyjechać na wczasy 14-dniowe winien dowiedzieć się w biurze personalnym kiedy przysługuje mu płatny urlop wypoczynkowy. Wziąć od delegata związkowego lub Rady Zakładowej formularz zgłoszenia na wczasy i wypełnić go. Na formularzu podaje się nazwisko, nazwę ośrodka, do którego pragnie się wyjechać, lub zamiast nazwy ośrodka, rodzaj wczasów np.: „rodzinne" „matki i dziecka" itp., oraz w jakich dniach chce uzyskać wczasy.

Skierowanie na wczasy lecznicze i turystyczne wydają tylko PRZZ i ORZZ po uprzednim uzyskaniu zaświadczenia od lekarza o chorobie i potrzebie wczasów leczniczych. Po zakwalifikowaniu na wczasy lecznicze przez specjalną komisję, pracownik otrzymuje zawiadomienie z ORZZ.

Po wypełnieniu formularza zgłoszenia na wczasy, wniesieniu opłaty na konto FWP zależnej od wysokości zarobków oraz uzyskania zaświadczenia z miejsca pracy o uzyskanym urlopie i zaświadczenia od lekarza o stanie zdrowia, pracownik zwraca się do koła związkowego. z którego następnie otrzymuje już gotowe skierowanie na wczasy. (b)

Czytając „Międzymorze"...

Pamiętam, jak niezmierne wrażenie uczyniło na mnie swego czasu „Międzymorze".

Czy był to przemożny czar języka Żeromskiego, tej wartkiej fali słów ważkich, nieraz niezwykłych, z których każde posiada swój szczególniejszy ton, każde jest niezastąpione — czy wielka radość, że napisał on tę wspaniałą książkę właśnie o skrawku naszej ziemi pomorskiej — czy po prostu było to owo głębokie zadowolenie, jakie odnosimy z obcowania z pięknem — dość, że „Międzymorze" stało się dla mnie jedną z najmilszych książek, do której często lubiłam zaglądać i całe jej ustępy wyryły mi się w pamięci.

Dziś, po wielu, wielu latach otwieram ją znowu. Czynię to z ciekawością. Może nawet z pewnym lękiem...

I oto czar powraca:

„Wzniosło się słońce z topielisk, ponad wszelkie słowo piękniejsze, rzucając radość żywota w lądy i w morza."

Jakże tu nie być urzeczonym, kiedy to zdanie pulsuje rytmem, śpiewa niby najgłębsza strofa, a każde słowo jest przemyślane, odważone i rzeźbione nieomylnym dłutem.

Toteż gdy czytam:

„Jakże wieloraka, jak nienaśladowana dla żadnej ze sztuk i dla żadnego z usiłowań człowieka jest złotolita i srebrnolita, rubinowa i diamentowa wstęga na morzu!

Dla każdego oka jest własna, dla każdego oka gdzie indziej, jest wszędzie, a w istocie nigdzie jej niema" — przychodzi mi na myśl przystosować te zdania do słów wielkiego pisarza, które snują się niby bogata, tęczowa wstęga. Mówiąc o rzeczach najzwyklejszych, potrafi on połączyć głęboką refleksję, szczere uczucie i niezrównaną siłę wyrazu.

„Międzymorze" pisane jest prozą, ale więcej w nim poezji, niż w niejednym grubym tomie wierszowanych utworów.

O czym mówi to niepozorne dziełko, książka bez fabuły, bez rozdziałów, bez dialogów.

Poetycki opis kształtu helskiego półwyspu. Całodzienna wędrówka słońca ponad wąskim skrawkiem ziemi i nocna pielgrzymka księżyca. Burza na morzu. Narodziny Helu w zamierzchłej przeszłości. Osadnicy i dzieje ich. Urok helskiego lasu. Odwieczna walka morza z lądem. Obyczaje ryb i rzemiosło rybaków. Dawne podania, wiestka rybacka o dwóch braciach zmagających się z rozszalałą trąbą wodną. I na zakończenie — mocny akord nadziei.

Język „Międzymorza" jest szczególnie bogaty i urozmaicony, gdyż autor zaprowadził celowo liczny szereg wyrazów ze słownictwa rybackiego i żeglarskiego, wyrazów dotychczas mało znanych i nie używanych w mowie potocznej. Zbierał je troskliwie i sumiennie, pragnąc zasilić nasze słownictwo w przewidywaniu, że w odrodzonej ojczyźnie tematy morskie będą odtąd częściej jawić się pod piórem młodych pisarzy. Uderzająca jest też mnogość i niezwykłość porównań. Oto jak opisuje karłowate sosny nadmorskie.

„Za wałem piaszczystym, który morze wygarnęło ze siebie i usypało na brzegu w niezbadanych swych zamysłach, czają się pnie koślawe, garbate, skręcone.

Przysiadłszy, niczem ludzie strudzeni, ubodzy, ścigani przez prawo okrutne, straszliwe i wieczne, za ścianą przychylną żyją cichaczem, ukradkiem, pokornie."

Karty tej niezwykłej książki mówią nie tylko o samym Helu, dają też poznać i autora. Jest to dzieło pełni talentu. Widać, że napisał je człowiek dojrzały, świadom wagi swych słów, umiejący dobrać je trafnie i oszczędnie, by przez zwięzłość osiągnąć silniejsze wrażenie.

I widać tu także właściwe Żeromskiemu humanitarne nastawienie: w marzeniach swoich chciał widzieć na Helu tysiące i tysiące wątłych dzieci z całej Polski, które odzyskiwałyby tu zdrowie i siły. Lecz biada, że niestety sam nie może tego dokonać, bo nie ma „rąk na pół Polski długich" i nie ma „siły Wyrwidęba", by pobudować wzdłuż półwyspu baraki i ściągnąć do nich upragnionych małych gości.

Osiadł Żeromski nad morzem, by przeżyć do głębi i oddać w utworze literackim swą radość z odzyskania niepodległej ojczyzny. „Wiatr od morza" wyraża to uczucie. A potem, jako „znużony wędrowiec" chodził po „starym, nienapatrzonym helskim lesie", który kojarzył się tak przedziwnie z jego zadumą i troską, że stał mu się „przychylny" i nad wyraz bliski. Wtedy napisał swą książkę.

Nasza ziemia pomorska niewielu miała dotąd piewców. Niechże więc w tym jubileuszowym roku Żeromskiego złoży hołd wdzięczności pisarzowi, który umiał tak osobliwie wyrazić poezję i urok krainy przymorskiej. Niech weźmie w siebie i zapamięta optymistyczne tony, rozbrzmiewające na ostatnich kartach „Międzymorza".

„Lecz czyliż ma śmiertelny — jako złodziej — tylko na echo zbrodni, kiedykolwiek dokonanej, chciwego ucha nastawiać?

Czyliż ma słuchać tylko dzwonów, które biją z głębi morza, z miast do cna zatopionych?

Trzeba drugie ucho nastawić na głos dzwonów, bijących z wieży nowej, ze świątyni przyszłości."

Zofia Łubieńska

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Rok 6 Nr 48 | DODATEK ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO | 29. 12. 1950

Zdecydowane zwycięstwo wicemistrza Polski

Hokej i rewia lodowa na Torkacie

KATOWICE. W drugim dniu świąt odbyło się na Torkacie spotkanie hokejowe między śląskimi drużynami Górnika z Janowa i Stali Katowice. Mecz wygrał wicemistrz Polski Górnik 4:0 (2:0, 1:0, 1:0), zdobywając bramki przez Polesia — 2 oraz Wróbla II i Wróbla III — po 1.

Spotkanie oglądało 8 tys. ludzi. Zwycięzcy byli drużyną zdecydowanie lepszą. Przewyższali oni przeciwników zarówno pod względem kondycji, techniki jak i taktyki gry. Od wyższej porażki uchronił drużynę katowicką jedynie jej szczęśliwie broniący bramkarz. U pokonanych wyróżnił się ponadto Skarżyński II, w Górniku zaś bracia Wróblowie.

* * *

W godzinach popołudniowych odbyły się na Torkacie pokazy jazdy figurowej i tańców ludowych z udziałem najlepszych łyżwiarzy śląskich z mistrzem Polski Osadnikiem oraz mistrzowską parą w jeździe figurowej Ziajówną i Wrocławskim na czele.

Największe uznanie zdobył sobie taniec zbójnicki w wykonaniu wicemistrza Polski Sójki. W jeździe figurowej najbardziej owacyjnie przyjęła publiczność ewolucje w wykonaniu mistrzowskiej pary Polski Ziajówny i Wrocławskiego.

Na pokazy przybyło ponad 5 tys. widzów, którzy gorąco oklaskiwali wykonawców.

Koszykarze radzieccy w Chinach Ludowych

PEKIN. W dniu 24 bm. przybyła do Pekinu reprezentacyjna drużyna koszykarzy Związku Radzieckiego. Zawodników radzieckich witali na dworcu przedstawiciele Ministerstwa Oświaty, Nowodemokratycznej Ligi Młodzieży Chińskiej i przedstawiciele miejskich władz sportowych.

W czasie swego pobytu w Chińskiej Republice Ludowej koszykarze radzieccy rozegrają spotkania w Pekinie, Tianczinie, Nankinie, Szanghaju, Kantonie, Hankou i w Mukdenie.

Dobre wyniki łyżwiarzy radzieckich

MOSKWA. Rozpoczęty niedawno sezon łyżwiarski przyniósł już wiele dobrych wyników. Należą do nich m. in.: czas uzyskany przez Sergiejewa (Moskwa) na 500 m — 44,0 oraz rezultaty Proszina na 5000 m — 8:50,0 i na 30000 m — 5:09,8. Mistrzyni świata Isakowa (Moskwa) oraz Awdonina (Gorki) osiągnęły na 500 m jednakowy czas — 51,2 sek. O 1 sek. lepszy wynik uzyskała w Swierdłowsku na tym dystansie rekordzistka ZSRR Żukowa.

Rimma Żukowa

Dobre rezultaty uzyskali na początku sezonu również i młodzi łyżwiarze. Na zawodach w Moskwie młoda uczennica Szibakowa ustanowiła rekord juniorek radzieckich w wieloboju łyżwiarskim, uzyskując 171,433 pkt. Na tych samych zawodach poprawiła ona również 4 rekordy Moskwy na różnych dystansach. W Swierdłowsku Buchwałow przejechał dystans 500 m w 45,6 sek.

Proszin zdobył puchar im. Strunnikowa

Wł. Proszin.

MOSKWA. Doroczne zawody łyżwiarskie o nagrodę im. dwukrotnego mistrza świata Strunnikowa przyniosły ponowne zwycięstwo Proszinowi. Tym samym Proszin zdobył puchar przechodni po raz czwarty. Zajmując pierwsze miejsce w trójboju zwycięzca uzyskał 198,033 pkt. przed Bielajewem — 198,812 pkt. i Sergiejewem.

Wśród kobiet triumfowała trzykrotna mistrzyni świata Isakowa, która wygrała biegi na 500, 1000 i 1500 m. Na tych samych zawodach 18-letnia Biełowa ustanowiła rekord juniorek Związku Radzieckiego, uzyskując na 3000 m czas 6:17,9.

Eliminacje narciarzy w Zakopanem

ZAKOPANE. Jako jedyna impreza narciarska odbyły się w dniu 25 bm. eliminacje zawodników Gwardii do dorocznej sztafety, która rozegrana będzie w dniu 31 bm. Eliminacje odbyły się na dystansie 12 km.

Najlepszą formę wykazał Kwapień, przebywając ten dystans jako pierwszy przed Bukowskim, Rubisiem i młodym zawodnikiem Szczotką.

* * *

Czołowi zjazdowcy polscy, przebywający obecnie na obozie treningowym, trenowali wraz z zawodnikami z NRD zjazdy z Kasprowego na Halę Gąsienicową.

W środę rozpoczął się w Zakopanem obóz narciarski dla 20 najlepszych polskich juniorów. Juniorzy będą prowadzili treningi razem z seniorami i narciarzami Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Konkurs skoków w Karpaczu

KARPACZ. Z udziałem 14 miejscowych zawodników odbył się na małej skoczni w Karpaczu konkurs skoków, w którym zwyciężył Szczupłowski (Budowlani), uzyskując odległość 21 i 20 m oraz 181,9 pkt.

Poza konkursem startował mistrz Polski juniorów Jankowski (także Budowlani Karpacz), który uzyskał najdłuższe skoki dnia — 24,5 i 25 m.

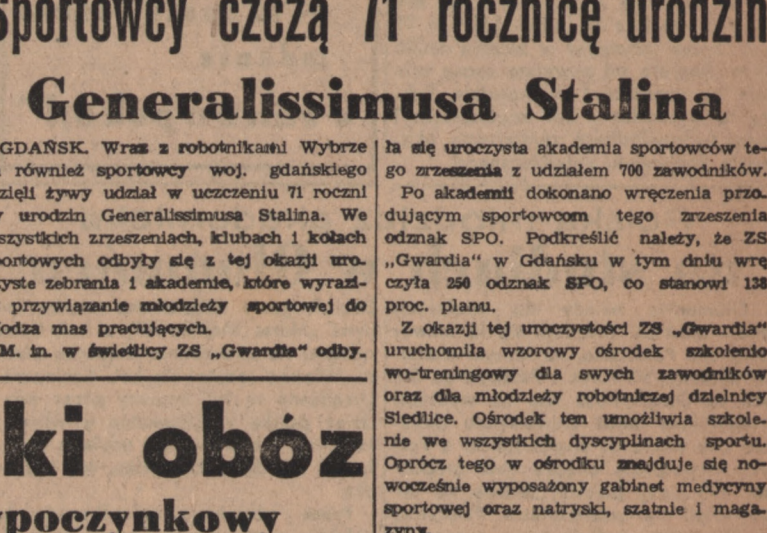

Chiny Ludowe budują swą przyszłość, na młodym, pełnym entuzjazmu pracy, zdrowym duchowo i fizycznie pokoleniu. Kultura fizyczna cieszy się w Chinach Ludowych wielkim poparciem sfer rządowych. Na zdjęciu: młodzież żeńska zorganizowana w ogólnokrajowym związku akademickim, w sprawnym szyku manifestuje na rzecz Pokoju.

Sportowcy czczą 71 rocznicę urodzin Generalissimusa Stalina

GDAŃSK. Wraz z robotnikami Wybrzeża również sportowcy woj. gdańskiego wzięli żywy udział w uczczeniu 71 rocznicy urodzin Generalissimusa Stalina. We wszystkich zrzeszeniach, klubach i kołach sportowych odbyły się z tej okazji uroczyste zebrania i akademie, które wyraziły przywiązanie młodzieży sportowej do Wodza mas pracujących.

M. in. w świetlicy ZS „Gwardia" odbyła się uroczysta akademia sportowców tego zrzeszenia z udziałem 700 zawodników.

Po akademii dokonano wręczenia przodującym sportowcom tego zrzeszenia odznak SPO. Podkreślić należy, że ZS „Gwardia" w Gdańsku w tym dniu wręczyła 250 odznak SPO, co stanowi 138 proc. planu.

Z okazji tej uroczystości ZS „Gwardia" uruchomiła wzorowy ośrodek szkolenio wo-treningowy dla swych zawodników oraz dla młodzieży robotniczej dzielnicy Siedlice. Ośrodek ten umożliwia szkolenie we wszystkich dyscyplinach sportu. Oprócz tego w ośrodku znajduje się nowocześnie wyposażony gabinet medycyny sportowej oraz natryski, szatnie i magazyny.

Pięściarski obóz kondycyjno-wypoczynkowy

WARSZAWA. W dniach 1—14 stycznia 1951 roku Polski Związek Bokserski organizuje w Szklarskiej Porębie obóz kondycyjno-wypoczynkowy dla pięściarzy. Na obóz ten powołani zostali następujący zawodnicy:

Ze Śląska — Frydrych, Bazarnik, Brzeziński, Kempa, Nowara, Kraus, Pietrzykowski, Drapała.

Z Wrocławia — Kasperczak, Faska, Kaflowski, Kudłacik, Kula, Krupiński, Sadowski.

Z Krakowa — Pasławski i Rapacz.

Z Warszawy — Kruża, Kubowicz, Stręk, Kwaśniewski, Kaźmierczak, Paliński, Cebulak, Grzelak, Kościański.

Z Gdańska — Antkiewicz, Soczewiński, Chychła, Krawczyk, Glonka.

Z Lublina — Kukier i Matioch.

Z Łodzi — Anielak, Szaliński, Nogajski, Wieczorek.

Z Częstochowy — Drogosz.

Z Poznania — Manelski.

Zawodnicy mają przybyć do Szklarskiej Poręby 31 bm.

LZS Reda zwycięża w konkursie gazetek ściennych

GDAŃSK. Po eliminacjach powiatowych na konkurs gazetek ściennych o sporcie radzieckim przysłano do WKKF około 50 prac.

Konkurs zakończył się sukcesem Ludowego Zespołu Sportowego w Redzie, którego gazetce Komisja Konkursowa przyznała pierwsze miejsce. Sukces LZS-u jest tym cenniejszy, że w konkursie brało udział wiele gimnazjów i liceów. Drugie miejsce przyznano gazetce SKS-u przy Liceum Modelarskim w Sopocie, III — zdobyła gazetka koła sportowego PPRN — Wydział Komunikacyjny.

Trzy najlepsze gazetki zostały przesłane na konkurs ogólnopolski do GKKF.

Wypożyczalnie nart w ośrodkach wczasowych

WAŁBRZYCH. Przy ośrodkach FWP w Szklarskiej Porębie i w Karpaczu uruchomiono już centralne wypożyczalnie sprzętu sportowego. W Szklarskiej Porębie Górnej czynne są dwie wypożyczalnie, zaopatrzone łącznie w 220 par nart i 280 par butów narciarskich oraz duże ilości saneczek. Dalsze wypożyczalnie powstaną w najbliższym czasie w Szklarskiej Porębie Średniej i Dolnej. Wypożyczalnie takie uruchomiono również w Karpaczu i Bierutowicach.

Sprzęt sportowy wypożyczany będzie osobom posiadającym skierowanie na wczasy. Przy indywidualnym korzystaniu ze sprzętu wypożyczanie będzie odpłatne. Wczasowcy płacić będą za wypożyczenie butów 1,50 zł, nart 1 zł i saneczek 1 zł. Przy zbiorowych wycieczkach pod opieką instruktorów sportowych FWP korzystanie ze sprzętu jest bezpłatne.

W wioślarstwie polskim przoduje bydgoski „Związkowiec"

Wioślarzom minął jeszcze jeden rok sumiennej i pełnej poświęcenia pracy dla chwały i sportu Polski Ludowej. Miniony sezon 1950 r. mimo że nie przyniósł żadnego kontaktu z wioślarstwem zagranicznym, był w pełni udany, czego dowodem były zacięte walki na wszystkich niemal torach regatowych Polski.

Podnoszący się z roku na rok poziom i techniczne opanowanie zdolności wioślarskich znacznie zmniejszyły dystans punktowy dzielący lidera tabeli — Związkowca Bydgoszcz od reszty czołówki.

Kiedy w roku 1949 Związkowiec prowadził przed następnym klubem w tabeli Budowlanymi — Płock różnicą 347 punktów, pod koniec sezonu 1950 r. różnica zmalała wybitnie, co najlepiej uwidaczniają załączone tabelki klasyfikacyjne.

Mimo pewnego spadku formy u osad Związkowca, szczególnie zaś osad żeńskich ,wioślarze bydgoskiego Związkowca stanowią zwartą i pewną pozycję w naszej ekstra-klasie i o stracie hegemonii przez Bydgoszcz nie może być jeszcze mowy.

Pewnym punktem zwrotnym w naszym wioślarstwie był moment, który zainicjował Polski Związek Wioślarski przy pełnej aprobacie i poparciu GKKF, momentu zatwierdzenia i przeprowadzenia unifikacyjnego, wędrownego kursu wioślarskiego, z kierownikiem wyszkoleniowym PZW Wł. Nowotką, Długoszewskim i znanym skiffistą Verey'em na czele, którzy objechali jako pierwsi w historii wioślarstwa wszystkie ośrodki wioślarskie w kraju, ujednolicając styl wiosłowania. Jest to jedna z zasadniczych przyczyn, które wyrównały poziom i braki techniczne w terenie o tyle o ile mogła to w tak krótkim czasie uczynić z osadami, którym brak opieki trenera czy instruktora.

Pocieszającym objawem poprawy poziomu i umasowienia sportu wioślarskiego jest w tabeli punktacyjnej pozycja Warszawy, która w swych przedstawicielach — Związkowcu i Ogniwie wyraźnie szturmuje na pozycje czołówki. Piękne zwycięstwo ósemki nowicjuszy i młodszych Związkowca Warszawy, jak i tytuł mistrzyń Polski w czwórkach ze sternikiem kobiet — to dowód usilnej i wytrwałej pracy trenera Związkowca Warszawy — Kobylińskiego. Również Ogniwo Warszawa zasługuje na uwagę, oprócz mistrzyń Polski w jedynkach — Blaszczykowicz i Jezierskiej (juniorka), posiada ono szereg wartościowych osad, które w przyszłym sezonie będą miały dużo do powiedzenia,

Bydgoski Związkowiec bilansuje miniony sezon szeregiem cennych zwycięstw na regatach międzyklubowych. Do najcenniejszych należy zdobycie mistrzostwa Polski w biegu czwórek bez sternika, gdzie osada Związkowca w składzie: Świątkowski, Kocerka H., Kościelak i Suligowski bije renomowaną osadę AZS Wrocław, ustanawiając nowy rekord toru w Łęgnowie. Oprócz czwórki bez sternika notujemy na koncie Związkowca mistrzostwo Polski w dwójkach bez sternika, mistrzostwo Polski juniorów jedynek (Palicki), zwycięstwo w eliminacyjnym biegu ósemek na wyjazd do Czechosłowacji (przed świetnymi osadami Kolejarza Bydgoszcz i Ogniwa Kalisz). Połowicznym sukcesem jest przegrana o ułamek sekundy w ósemkach o mistrzostwo Polski, gdzie kolejarze bydgoscy „odgryźli" się rywalom, wygrywając tę najszlachetniejszą konkurencję.

Mistrzowska czwórka bez sternika Związkowca (Bydg.): Świątkowski, H. Kocerka, Kościelak, Suligowski.

I tutaj należy kilka krytycznych uwag skreślić pod adresem kierownictwa klubu, które jeszcze hołduje przestarzałym metodom obsyłania kilku biegów tymi samymi zawodnikami, co nie daje pożądanych wyników sportowych, a przeciwnie jest szkodliwe ze względów zdrowotnych.

Czas najwyższy pomyśleć o odmłodzeniu osad żeńskich i nieszafowaniu zdrowiem zawodników.

Trenerem i jednym z współautorów zwycięstw najlepszego klubu w Polsce jest były kilkakrotny mistrz i reprezentant Polski Edmund Ciesielski, a mistrzowskim sternikiem Wł. Szyperski, którzy już dzisiaj przygotowują w basenie treningowym Związkowca i w sali gimnastycznej naszych reprezentantów i cały szereg młodych adeptów sztuki wiosłowania na przyszłych mistrzów i godnych reprezentantów grodu bydgoskiego nie tylko na wodach krajowych i zagranicznych.

W. Tomczak.

KLASYFIKACJA WIOŚLARSTWA KOBIECEGO NA ROK 1950.

1.	Ogniwo Kalisz	169,75 pkt.
2.	Związkowiec Warszawa	117 pkt.
3.	Związkowiec Bydgoszcz	83,25 pkt.
4.	Ogniwo Warszawa	68 pkt.
5.	Kolejarz Bydgoszcz	54,25 pkt.
6.	AZS Wrocław	46.50 pkt.
7.	Spójnia Barcin	39 pkt.
8.	Budowlani Toruń	38,75 pkt.
9.	Kolejarz Piła	35 pkt.
10.	AZS Toruń	25 pkt.

KLASYFIKACJA ZRZESZEŃ SPORTOWYCH NA ROK 1950

1.	Związkowiec	1037,50 pkt.
2.	Ogniwo	833 pkt.
3.	Kolejarz	631,50 pkt.
4.	AZS	601,50 pkt.
5.	Spójnia	370,75 pkt.
6.	Budowlani	367,25 pkt.
7.	Unia	85,50 pkt.
8.	Włókniarz	44, pkt.
9.	Czarni — Wrocław	20 pkt.
10.	Stal	9 pkt.

KLASYFIKACJA KLUBÓW WIOŚLARSKICH NA ROK 1950.

1.	Związkowiec Bydgoszcz	547,75 pkt.
2.	Kolejarz Bydgoszcz	503 pkt.
3.	Ogniwo Kalisz	436,25 pkt.
4.	Związkowiec Warszawa	410,50 pkt.
5.	Ogniwo Warszawa	281 pkt.
6.	AZS Wrocław	228 pkt.
7.	Budowlani Płock	210,75 pkt.
8.	Budowlani Toruń	199,25 pkt.
9.	Spójnia Poznań	193.50 pkt.
10.	AZS Warszawa	128 pkt.

Kalendarzyk

Czwartek, 28 grudnia 1950 r.
Katolicki: *Młodzianków, Cezarego, Teofili.*
Słowiański: *Godzisława.*

BYDGOSZCZ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Czerwonej Armii 20 — tel. 33-41, 33-42
DZIAŁ PRENUMERATY I OGŁOSZEŃ
Generalissimusa Stalina 2 — tel. 24,29

„Dziadek do orzechów" w programie XII Koncertu Symfonicznego

Karnawał ma swoje prawa... Nawet taka poważna instytucja, jak Pomorska Orkiestra Symfoniczna z okazji jego rozpoczęcia przygotowała program nieco różny od zasadniczych swych założeń — i w piątek, 29 grudnia, uraczy swych słuchaczy specjalnie przygotowanym „wieczorem serenad". W programie tego bardzo atrakcyjnego koncertu usłyszymy, serenady, pieśni, arie operowe najbardziej popularnych kompozytorów. Solistami koncertu będą: młoda, wybitnie utalentowana śpiewaczka, solistka Opery Warszawskiej Jadwiga Dzikówna, sopran i Aleksander Klonowski, znany tenor Opery Poznańskiej. Koncertem dyrygować będzie Jerzy Procner. Akompaniament — Tadeusz Kurczewski.

Koncert odbędzie się, jak zwykle, o godz. 19.30 w Teatrze Ziemi Pomorskiej.

Kurso-konferencje dla prezesów Kół gromadzkich i przew. Kół gospodyń

Dział szkolenia Związku Samopomocy Chłopskiej przystępuje do zorganizowania z początkiem 1951 r. akcji szkoleniowej prezesów Kół Gromadzkich i przewodniczących Kół Gospodyń ZSCh na trzydniowej kurso-konferencji. Akcja ta będzie prowadzona niezależnie od szkolenia w gminach w zakresie zagadnień rolniczych.

Akcją tą dział szkolenia ZSCh. obejmie na terenie woj. bydgoskiego 2391 prezesów Kół Gromadzkich i 1279 przewodniczących Kół Gospodyń.

Celem kurso-konferencji jest zapoznanie aktywu gromadzkiego z zadaniami jakie stoją przed ZSCh. w walce o pokój, o realizację Planu 6-letniego i rozwój spółdzielni produkcyjnych.

Kursy odbywać się będą w miastach powiatowych. (b)

Likwidujemy analfabetyzm

W miejscowości Pieciomorgi w gminie Jeżewo pow.. Świecie odbyło się uroczyste zakończenie kursu dla analfabetów. W uroczystości wzięli udział pow. pełnomocnik W. A. Papkiewiczowa, inspektor O i K. D. Ewartowski oraz władze gminne i miejscowe.

Uczestnicy kursu złożyli egzamin z wynikiem bardzo dobrym. Prezydium GRN w Jeżewie obdarzyło wszystkich kursistów nagrodami w postaci wartościowych książek, a przewodnicy w nauce otrzymali dodatkowo specjalne nagrody i dyplomy.

Uroczystość zakończyły występy artystyczne dzieci szkoły Podstawowej z Jeżewa.

Powszechna Kasa Oszczędności nawiązuje kontakty ze światem pracy

Jak donosiliśmy już na łamach „IKP", w ORZZ odbyło się zebranie przedstawicieli bydgoskich zakładów pracy, zwołane przez Prezydium WRN w sprawie omówienia uchwały Rady Ministrów z dnia 3 listopada 1950 r. odnośnie rozszerzonej formy działalności PKO w kierunku wyświadczania przez nią jak najwięcej usług dla świata pracy.

Zaszczytną akcją swoją pragnie obecnie PKO objąć wszystkich pracujących, szukając u nich właśnie zrozumienia dla swoich zadań. W tym celu ORZZ po porozumieniu się z Oddziałem PKO w Bydgoszczy zwołała dziś konferencję w świetlicy PKO z udziałem przedstawicieli zakładów pracy, reprezentujących czynnik społeczny i administracyjny.

Referat w sprawie powiększenia zakresu działania PKO wygłosił dyrektor Oddziału K. Wroczyński. Obecnie Oddział PKO w Bydgoszczy przystępuje do rozbudowy szerokiej sieci agencji PKO w zakładach pracy w celu wprowadzenia szeregu udogodnień dla osób posługujących się książeczką PKO.

PKO w obecnej akcji, jak wyraził się dyrektor Oddziału, pragnie przez swoje usługi sięgnąć jak najgłębiej do świadomości człowieka pracy, by umożliwić mu właściwy sposób gospodarowania własnymi zarobkami.

Udogodnienia, jakie wprowadza PKO, polegają na szerokiej rozbudowie placówek PKO, czyli tzw. agencji we wszystkich większych zakładach pracy, fabrykach, urzędach a także w różnych punktach masowego przepływu ludności, by w ten sposób móc wyświadczyć bezinteresownie swoje cenne usługi. Udogodnienia te polegają na tym, że we wszystkich tych placówkach nie wychodząc poza bramy swego zakładu pracy, będzie mógł każdy otworzyć sobie książeczkę oszczędnościową, wpłacać i podejmować z niej gotówkę, przy czym wysokość podejmowanych kwot w ramach posiadanych na książeczce sum nie będzie ograniczona, jak również z tej samej książeczki będzie można podejmować na terenie całej Polski w każdym Urzędzie Pocztowym i placówkach PKO do 300 zł dziennie. Ponadto PKO wprowadza daleko idące uproszczenia przy posługiwaniu się książeczką oszczędnościową PKO, z której będzie można dokonywać przelewów za gaz, elektryczność komorne, prenumeratę pism, itp. Podobnie podwyższono korzyści z książeczki PKO, jeżeli chodzi o oprocentowanie przez podniesienie go w stosunku rocznym, tj. z 1 proc. na 3 proc., przy wkładach wypłatnych na każde żądanie oraz do 5 proc. przy wkładach terminowych.

Innego rodzaju innowację stanowią książeczki premiowe, losowane dwa razy do roku. Książeczkę taką może nabyć każdy w urzędach pocztowych i placówkach PKO.

Ze względu na wyjątkową ważność zadań PKO CRZZ poleca wszystkim swoim instancjom współdziałanie z PKO przy organizowaniu agencji w poszczególnych fabrykach i instytucjach, gdzie będą utworzone Komitety współdziałania z PKO. Zadaniem tych komitetów jest czuwać nad aktywnością agencji w kierunku upowszechnienia oszczędności wśród pracowników. Usługi personelu zakładów, gdzie zostaną utworzone agencje, z tytułu wykonywanych czynności na rzecz PKO, podlegać będą odpłatności.

W dyskusji, którą otworzył delegat ORZZ Szymański wzięło udział wielu przedstawicieli Bydgoskich Zakładów Pracy, wykazując całkowite zrozumienie dla akcji PKO czego najlepszym dowodem jest to, że na konferencji już uzgodniono terminy w sprawie otwarcia agencji PKO w poszczególnych zakładach pracy.

Laureaci konkursu o nagrodę literacką m. Bydgoszczy

Miejska Rada Narodowa ogłosiła w 1948 r. konkurs o nagrodę literacką m. Bydgoszczy na pracę literacką tematycznie związaną z Bydgoszczą.

Konkurs został rozstrzygnięty krótko przed świętami. Ogółem wpłynęło 17 prac. Jury konkursu stanowili: Jan Piechocki — krytyk literacki, Tadeusz Maluwiecki — prof. UMK, Jan Zając — Przedstawiciel KM PZPR, Władysław Dunarowski — literat, Eugenia Furmaniakowa — zast. przew. MRN, Stanisław Boniewicz — kier. wydz. kult., Paweł Chlebok — przedst. Tow. Miłośników Bydgoszczy i Witold Bełza — dyr., Biblioteki Miejskiej.

Po zapoznaniu się z nadesłanymi pracami wyróżniono 6 prac, które nagrodzono po 600 zł każdą.

Nazwiska laureatów konkursu i tytuły prac brzmią: Franciszek Grott (Wiersze i opowiadania dla młodzieży), Marian Turwid (Pejzaże bydgoskie), Lucjan Sawicki (O dwóch takich co odkryli Amerykę), Zbigniew Gapiński (Korespondentka Kalinowska), Michał Korczyński (Żołnierze pokoju). — wszyscy z Bydgoszczy oraz Henryk Domagalski (Miasto we krwi) z Katowic.

Przy PZUS powstał Klub racjonalizatorów

Przy Oddziale Obwodowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy powołano do życia Klub Racjonalizatorów. Członkowie tego Klubu będą pracowali nad usprawnieniem obsługi ludzi pracy oraz przez pomysły racjonalizatorskie, przyczyniać się będą do realizacji nakreślonych planów oszczędnościowych.

Klub Racjonalizatorów przy Oddziale Obwodowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest najlepszym dowodem że instytucja ta przykłada głęboką troskę do poważniejszego jeszcze usprawnienia swej działalności.

W najbliższej przyszłości Kluby Racjonalizatorów powstaną przy wszystkich Oddziałach Obwodowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w województwie bydgoskim. Kluby te przez ścisłą wymianę doświadczeń upowszechniać będą zgłaszane pomysły i umożliwiać zastosowanie ich we wszystkich Zakładach Ubezpieczeń Społecznych na terenie naszego województwa.

Sport

KADROWICZE ZS KOLEJARZ OTRZYMUJĄ DOTACJE PAŃSTWOWE

W ub. sobotę w świetlicy ZKS Kolejarz Bydgoszcz zostały wręczone uroczyście pierwsze dotacje dla Kadry Narodowej.

Dotacje otrzymali: pływacy: Mrozówna, Kriese oraz wioślarze Kardach, Zimnoch, Zaremba, Kantorski i Kaszubowski.

Do kadrowiczy przemawiali przewodniczący ZKS Kolejarz Kawałek, oraz przedstawiciele ZZK i Partii zachęcając do dalszej pracy dla dobra Sportu Polski Ludowej.

ZAKOŃCZENIE KURSU DLA DZIAŁACZY KÓŁ SPORTOWYCH

W dniu 20 bm. zakończony został 4 dniowy kurs dla działaczy kół sportowych zorganizowany przez wydział KF ORZZ w Bydgoszczy. Udział w konkursie wzięło 34 uczestników w tym 8 kobiet. Uczestnicy kursu reprezentowali zrzeszenia Spójnia, Stal, Unia, Budowlani, Włókniarz i Kolejarz. Wręczenia zaświadczeń uczestnikom kursu dokonał sekretarz WKKF Murzyn.

NAJSKUTECZNIEJSZA REKLAMA w IKP

Komunikaty

ZMIANA ADRESU ZKS STAL

ZKS Stal Bydgoszcz podaje do wiadomości, że sekretariat mieści się obecnie przy ul. Sportowej nr 2 tel. 43-98 i jest czynny dwa razy w tygodniu we wtorki i czwartki od godz. 16 do 20.

UWAGA HOKEIŚCI ZKS KOLEJARZ — BRDA

W piątek dnia 29 bm. o godz. 19 w sekretariacie klubu ul. Dworcowa 89/6 odbędzie się schadzka wszystkich członków sekcji.

WAŻNE DLA WIOŚLARZY ZKS KOLEJARZ

W piątek 29 bm. o godz. 18 odbędzie się schadzka wioślarzy na przystani wioślarskiej ZKS Kolejarz u. Żeglarska.

Ze względu na ważność omawianych spraw obecność członków obowiązkowa.

NARCIARZE ZKS KOLEJARZ

W piątek dnia 29 bm. godz., 18 odbędzie się schadzka sekcji w świetlicy klubu ul. Dworcowa 89/6

UWAGA BOKSERZY ZKS KOLEJARZ—BRDA

Treningi sekcji odbywają się we wtorki i piątki każdego tygodnia na sali gimnastycznej przy ul. Kordeckiego od godz. 19.30.

UWAGA SEKCJA PIŁKARSKA JUNIORÓW BRDY

W piątek dnia 29 bm. o godz. 19 odbędzie się schadzka w świetlicy przy ul. Dworcowej 89/6.

Wykład wygłosi trener piłkarski E. Świątkowski. Obecność obowiązkowa.

ZKS „Ogniwo" Sekcja Kajakowa zwołuje w dniu 29 bm. godz. 18 w Ratuszu — Przybudówka zebranie wszystkich kajakowców. Wszyscy którzy w barwach ZS „Ogniwo" brali udział w spływach kajakowych proszeni są o przygotowanie sprawozdań z przewiosłowanych kilometrów z zaznaczeniem odcinka trasy.

Odczyt i filmy z dziedziny wędkarstwa

W piątek, dnia 29 bm. o godz. 18 w sali ORZZ przy ul. Toruńskiej odbędzie się nadzwyczajne zebranie, połączone z odczytem prof. Tarkowskiego i wyświetlenie 4 filmów z dziedziny wędkarstwa.

Goście i sympatycy mile widziani. Wstęp bezpłatny.

Osobnych zawiadomień do członków Polskiego Zw. Wędkarskiego nie wysyła się.

136 spółdzielni produkcyjnych w woj. bydgoskim

Związek Samopomocy Chłopskiej rozwija coraz bardziej aktywną działalność na odcinku rozwoju spółdzielni produkcyjnych.

W kołach gromadzkich ZSCh. organizowane są często zebrania, na których omawiana jest wyższość gospodarki zbiorowej nad indywidualną. Na tych to zebraniach chłopi często podejmują uchwały, w których wyrażają swą wolę utworzenia wsi produkcyjnej. Dotychczas podobnych uchwał podjęło 68 gromad w których chłopi zobowiązują się do utworzenia spółdzielni produkcyjnych w 1951 r.

Obecnie na terenie woj. bydgoskiego istnieje już 136 spółdzielni produkcyjnych liczba ta jest w tej chwili większa, gdyż nie wlicza się tych gromad w których są utworzone spółdzielnie produkcyjne dotychczas nie zarejestrowane. Największą ilość spółdzielni produkcyjnych liczy powiat świecki, mianowicie 19 poza tym w pow. szubińskim istnieje 17 i w pow. inowrocławskim. 11 (b)

Z ŻYCIA ORGANIZACJI BYDGOSKICH

TOWARZYSTWO HODOWLI KANARKÓW „KANARIA"

w Bydgoszczy zawiadamia, że w dniu 1. I. 51 r. odbędzie się zebranie miesięczne o godz. 16 w lokalu M. Błażek przy ul. Hetmańskiej 18.

ZS „Gwardia" Bydgoszcz gra w hokeja na lodzie

Nareszcie mamy prawdziwy i długo oczekiwany przez bydgoskich hokeistów mróz. Stadion hokejowy bydgoskiej Gwardii pokryty jest już dość grubą powłoką lodu, która z godziny na godzinę wzrasta. W dniu wczorajszym, gwardziści mieli pierwszy trening na własnym bydgoskim lodzie po dwutygodniowej przerwie od czasu opuszczenia obozu w Katowicach na Torkacie.

Jak nas informuje kierownictwo ZS Gwardia Bydgoszcz zostaną rozegrane następujące mecze towarzyskie na reprezentacyjnym stadionie przy ul. Zamojskiego 16:

W piątek 29. 12. 50 r. o godz. 19 Gwardia Bydgoszcz— Gwardia Toruń, w sobotę 30. 12. 50 r. godz. 19 Gwardia Bydgoszcz — Kolejarz-Brda Bydg.; w poniedziałek 1. 1. 1951 r. godz. 18 Gwardia Bydgoszcz—Górnik Janów wicemistrz Polski w pełnym składzie z Gansińcem, braćmi Wróblami i Poles; w środę 3. 1. 51 r. godz. 19 Gwardia Bydg. — AZS Poznań; w sobotę 6. 1. 51 r. (Trzech Króli) Gwardia Bydg..-Gwardia Kraków z Mazurem. Cisowskim na czele; w niedzielę 7. 1. 51 r. Gwardia B. —Stal Katowice z b.-ćmi Skarżyńskimi, Masełkiem, Jasińskim i Bratkiem na czele w czwartek 11. 1. 51 r. godz. 19 Gwardia—Bydg. — CWKS Warszawa z Antusiewiczem, Świcarzem, Dolewskim, Bromowiczem i Burdą na czele.

Mecze te zostały już zakontraktowane i o ile pogoda nie sprawi niespodzianki zobaczymy je na stadionie ZS Gwardia.

Gwardia Bydg. występować będzie w następującym składzie: bramkarz — Sienkiewicz — Makutynowicz reprez. bramkarz Polski, I obrona: Czyżewski, Nowak; II obrona: Miłkowski, Waszak, I atak: Kelm Zieliński i Wietrzykowski i II atak: Świerski I.. Stańkiewicz i Nuszel. Rezerwowi Buhl i Wiśniewski.

Bilety można będzie wcześniej nabywać w przedsprzedaży na dzień przed datą zawodów w sekretariacie ZS Gwardia przy ul. Zamojskiego 16. Bilety dla czł. Zw. Zaw. tylko na listy zbiorcze.

O ile chodzi o drużyny Stali katowickiej, Górnika z Janowa i CWKS to jak wiadomo są to najsilniejsze zespoły hokejowe i Gwardia Bydgoska stoi z góry na straconej pozycji, tym nie mniej jednak zobaczymy napewno hokej w najlepszym wydaniu. W trakcie kontraktowania dalszych meczów są drużyny KTH Krynica, ŁKS Łódź, i Cracovia. Terminy tych zawodów uzależnione będą od terminów meczów tychże drużyn z ZKS Kolejarzem (Pomorzanin) w Toruniu.

Celem lepszego informowania publiczności o mających nastąpić meczach, na pl. Wolności wystawiona będzie specjalna tablica reklamowa.

Audycja radiowa o spisie urządzeń sportowych

W dzisiejszy czwartek o g. 18.45, w ramach tygodniowych audycji sportowych redaktor sportowy Rozgłośni Pomorskiej PR M. Dachowski przeprowadzi rozmowę z wojewódzkim komisarzem powszechnego spisu urządzeń sportowych, sekretarzem WKKF Leonem Murzynem oraz z inspektorem propagandy WKKF Alicją Szczerbińską. Tematem rozmowy będzie przebieg i wyniki tej ważnej akcji jaką jest spis urządzeń sportowych, na terenie naszego województwa.

Młodzież szkolna na praktyce w placówkach handlowych

Minęły już dwa tygodnie, jak młodzież Liceum Adm.-Gospodarczego w Bydgoszczy rozpoczęła praktykę w PDT, w placówkach MHD i BSS oraz innych przedsiębiorstwach, z pewnym niepokojem, czy podoła nałożonym na nią obowiązkom. Już dziś możemy bardzo optymistycznie ocenić pracę naszych praktykantów. Jesteśmy jednak ciekawi, jak wygląda ich praca w sklepach. Wchodzimy do sklepu BSS nr 69. Za stołem krząta się zwinnie Krystyna Szczęsna. Ale nam to nie wystarcza i przepraszamy na chwilę kierowniczkę sklepu, pytając, co może nam powiedzieć o praktykantce.

— Owszem — padają słowa — jestem z niej bardzo zadowolona, praktykantka jest bardzo pilna, stara się, a nawet dopuszczam ją do kasy, co jest oczywiście rzadkim wypadkiem.

W sklepie BSS nr 51 pracuje w białym kitlu Bogdan Lewandowski z kl. III a. I znowu na nasze pytanie słyszymy odpowiedź „Jest chętny, biegły w pracy, punktualny". Cieszy nas to mocno, tymbardziej, że podobnych odpowiedzi słyszy grono nauczycielskie codziennie wiele. Świadczą one dobitnie o wyrobieniu społecznym naszej młodzieży, która chce swą pracą i entuzjazmem przyczynić się do przedterminowego wykonania i przekroczenia planu.

Młodzież jest kontrolowana nie tylko przez władze przedsiębiorstw, w których pracuje, ale także przez swych wychowawców, którzy śledzą przebieg pracy, wyszukują braki i niedociągnięcia, aby je później usunąć na ławie szkolnej.

Dni mijają szybko i z niecierpliwością oczekujemy momentu ukończenia praktyki, by móc zbilansować pracę około 300-osobowej grupy uczniowskiej. A będzie on niewątpliwie dodatnim tak dla społeczeństwa i przedsiębiorstwa jak i dla samej młodzieży.

Co, gdzie i kiedy?

TEATR

Czwartek — Złote Niedole (19.30).

KINA

Pomorzanin Miasto nieujarzmione. **Polonia** „Upadek Berlina II seria. **Orzeł** Śmiali ludzie. **Wolność.** Orzeł Kaukazu I seria. **Gryf** Wyspa szczęścia **Bałtyk** Wilcze doły. **Rozmaitości** Program aktualności nr 8 na peronie dworca PKP. Dbaj o zdrowie, Sport radziecki nr 4.

Seanse Pomorzanin, Polonia 15.45 18.00, 20. Orzeł 15.30, 17,45, 20.00. Wolność, Gryf. 15.45, 17.45, 20.00. Bałtyk 15.45, 17.45, 20.00. Rozmaitości od 16—20 co godzinę.

DYŻUR APTEK

Apteka „Piastowska" ul. Śniadeckich 51, tel. 22-42.

Apteka „Przy Placu Teatralnym" Armii Czerwonej 10. tel. 19-62.

RADIO NA FALI BYDGOSKIEJ

CZWARTEK, 28 GRUDNIA 1950 R.

12.45 Pogadanka dla wsi pt. „Agrotechnika radziecka w PGR—ach". Opracował Leopold Chrome, 16.20 Bydgoski dziennik radiowy, 16,35 Melodie filmowe z płyt, 18.00 Audycja z cyklu „Przypominamy klasyków". Thackaray „Targowisko próżności". Opracował Sławomir Rogowski, 18,15 Koncert rozrywkowy z płyt, 18,45 Audycja sportowa w poracowaniu red. Mieczysława Dachowskiego.

Rejestracja warsztatów rzemieślniczych

odbędzie się w czasie od 2 do 20 stycznia 1951 r.

Doroczna rejestracja rzemiosła odbędzie się w 1951 r. w znacznie wcześniejszym i krótszym terminie, niż w latach poprzednich. Rejestrację przeprowadzać będą punkty rejestracyjne przy poszczególnych cechach rzemieślniczych w jednolitym dla całego kraju okresie czasu od dnia 2 stycznia do 20 stycznia 1951 r.

Obowiązkowi rejestracji podlegają wszystkie zakłady rzemieślnicze czynne w ostatnim dniu roboczym w 1950 r. oraz zakłady rzemieślnicze nowopowstałe w 1951 roku. Temu obowiązkowi podlegają również zakłady sezonowe, które czasowo (np. na okres zimy) zawiesiły swe czynności. Obowiązek rejestracji ciąży na wszystkich powyższych zakładach bez względu na ilość zatrudnionych w nich osób oraz bez względu na to, czy właściciel zakładu posiada kartę rzemieślniczą czy tylko wykupił kartę rejestracyjno-skarbową, czy też wykonuje rzemiosło, nie posiadając nawet żadnej z tych kart.

Terminarz rejestracji został już podany do publicznej wiadomości za pomocą obwieszczeń, rozplakatowanych we wszystkich miejscowościach. Poza tym poszczególne biura cechowe rozesłały w międzyczasie do swych członków imienne wezwania o spełnienie obowiązku rejestracji. W związku z tym organizacje cechowe przeprowadziły przedrejestracyjne zebrania informacyjne w celu zaznajomienia rzemieślników z szczegółami dorocznej rejestracji rzemiosła w 1951 r.

Rejestracja odbywać się będzie według kolejności alfabetycznej nazwisk właścicieli lub nazw firm w następujących dniach

2 stycznia — A, B; 3. 1.! — C, D; 4. 1. — E, F; 5. 1. — G, H; 8. 1. —I, J; 9. 1. — K; 10. 1. - L, Ł; 11. 1. - M; 12. 1. — N, O; 13. 1. - P; 15. 1. - R; 16. 1. — S; 17. 1. — T, U; 18. 1. — W; 19. 1. — Z, Ź, Ż; 20. 1. — X, Y

Ponieważ powyższy terminarz jest jednolity na terenie całego Państwa poszczególne terminy nie mogą być dowolnie przesuwane, wobec czego każdy rzemieślnik powinien we własnym interesie zgłosić się do rejestracji w wyznaczonym dla niego dniu.

Każdy zgłaszający się do rejestracji rzemieślnik powinien przedłożyć następujące dokumenty:

a) kartę rzemieślniczą lub koncesję;

b) kartę rejestracyjno-skarbową za rok 1950 i ewtl. za 1951 r.;

c) dowód uzdolnienia zawodowego (np. dyplom mistrzowski, świadectwo czeladnicze, dyspensę, zaświadczenie o posiadaniu praw nabytych itp.);

d) dowody na uiszczone w 1950 r. podatki obrotowy i dochodowy oraz składki do Ubezpieczalni Społecznej.

e) listy płac pracowników najemnych na rok 1950 lub ich odpisy;

f) zestawienie wartości surowców, paliw smarów i energii, zużytych do produkcji w 1950 r.;

g) dowód rejestracyjny wydany przez Izbę Rzemieślniczą w 1950 r.;

h) spis posiadanych maszyn.

Wszelkie dane, zebrane w czasie rejestracji, będą użyte tylko i wyłącznie do celów statystycznych. Poufność tych materiałów jest ustawowo zagwarantowana.

Zwracamy w końcu uwagę na to, że niestawienie się w wyznaczonym terminie do rejestracji, lub odmówienie dostarczenia danych statystycznych wzgl. podawanie danych nieprawdziwych, podlega karze do trzech miesięcy aresztu i grzywny do 900 zł. lub jednej z nich, przy czym kary te będą wymierzane bezpośrednio po niezgłoszeniu się w punkcie rejestracyjnym w wyznaczonym terminie. Wymierzenie kary nie zwalnia oczywiście od obowiązku dokonania rejestracji. Wymienione kary będą wymierzane w dalszym ciągu w razie dalszego niedokonania obowiązku rejestracji. (PK)

Dziwy jeziora Bajkał

Bajkał to największa kotlina na kuli ziemskiej: głębokość jego wynosi 1741 m. Swoim kształtem przypomina ono jezioro Tanganaikę w Afryce i z nim też bywa zazwyczaj porównywane. Głębokość Tanganaiki 1435. długość 645 km i szerokość 30 — 80 km. Bajkał zaś ma długości 630 km i szerokości 24 — 76 km. Jezioro Bajkał jest głębsze niż morze Kaspijskie.

Leży ono na wysokości 453 m npm. Wzdłuż jego południowych wybrzeży ciąg nie się nagimi szczytami potężny łańcuch gór Chamar—Daban, dochodzący do 2500 m. wysokości. Z gór tych wiele rzek wypływa i wpada do Bajkału. Wśród nich najpotężniejsza rzeka Selenga. Przynosi ona ogromne masy piasku do jeziora. Drugi łańcuch górski, porośnięty pięknymi lasami, nazywa się Ułan — Burgas. Północny brzeg Bajkału przylega do gór dochodzących miejscami do 3.000 m wysokości. Tam też znajdują się gorące źródła lecznicze, gdzie powstały znane w całym ZSRR uzdrowiska Gorlaczynsk i Chakusy

Jezioro Bajkał z powodu swoich osobliwości było zawsze przedmiotem szczególnych zainteresowań wielu uczonych. Jest ono prawdziwym muzeum zoologicznym. Do jego osobliwości należy fauna morska (której zwykle nie spotyka się w wodach słodkich) fauna dalekiej północy (foki — nerpy), fauna Indii, mórz podzwrotnikowych) gąbki—jednokomórkowe infusorie) i wiele innych zjawisk.

W celach badawczych odbyto cały szereg wypraw naukowych nad Bajkał.

Pierwszym badaczem Bajkału był zoolog Benedykt Dybowski potem Jan Czerski. Wiele prac naukowych o Bajkale napisał W. Obruczew. Żywą encyklopedią Bajkału jest Gleb Wiereszczagin.

Uczeni określają wiek jeziora na 150 milionów lat, a jego niezwykłą głębokość tłumaczą położeniem i gwałtownymi ruchami skorupy ziemskiej. Kotlina ta wciąż rośnie mimo to, że wpadające rzeki przynoszą duże ilości piasku), a dno Bajkału stale się obniża. Wody jego stopniowo zalewają coraz to nowe tereny, tak np. wieś Ust — Barguzin już dwa razy „odsuwała" się od Bajkału na skutek podnoszenia się poziomu wód w Bajkale.

Obecność morskiej fauny uczeni dwojako tłumaczą. Jedni twierdzą (Berg) że fauna nabrała morskiego wyglądu dzięki możliwości przystosowania się zwierząt żyjących w słodkich wodach do warunków właściwych morzu. Drudzy (Wieresczagin) przypuszczają, że kiedyś było tu morze i zwierzęta przystosowały się do życia w słodkiej wodzie, kiedy ruchy skorupy ziemskiej zlikwidowały to morze pozostawiając w kotlinie jego wody. Sądzą oni także, że foki — nerpy i ryby Lodowatego oceanu mogły w okresie lodowca tutaj dostać się rzekami Jenisiej i Angora.

Świat zwierzęcy Bajkału jest bardzo ciekawy. Świadczy on, że głębokość Bajkału jest zjawiskiem stosunkowo niedawnym. Zwierzęta głębinowe Bajkału posiadają wzrok. i nie różnią się tak bardzo od zwierząt żyjących blisko jego powierzchni.

Bajkał jest bogaty w rybę rozmaitego gatunku. Najwięcej w nim łososi i byczków. Już w latach 30 tych ub. stulecia rocznie łapano na Bajkale 90 tysięcy cetnarów łososia. Gospodarka rybna była jednak chaotyczna i szkodliwa.

Sytuacja zmieniła się i poprawiła po 1917 r. Przyszła racjonalna hodowla narybku. Rocznie wpuszcza się teraz do jeziora 100 — 150 milionów narybku łososia. W 1933 r. powstały nad Bajkałem fabryki przemysłu rybnego.

W Ust — Burguzinie zbudowano fabrykę konserw rybnych. Fabrykaty z nad Bajkału spotkać można wszędzie w Związku Radzieckim.

Obok przemysłu rybnego nad Bajkałem rozwija się jeszcze i przemysł futrzany.

W górach Bargazinskich rodzi się najpiękniejszy w świecie czarny sobol. W lasach nadbajkalskich żyje lis, szop, wiewiórka i inne zwierzęta futerkowe. Lasy pełne są jagód i orzechów cedrowych. Na północny wschód od Bajkału znajdują się kopalnie złota. Rozwój tego kraju nastąpi w całej pełni z chwilą uruchomienia potężnych hydroelektrowni na rzekach wpadających do Bajkału.

Zgon

dr. J. Krzyżanowskiego

WARSZAWA (a). Zmarł we Wrocławiu przeżywszy 57 lat wybitny humanista dr Juliusz Krzyżanowski profesor filologii angielskiej na Uniwersytecie Wrocławskim, członek Polskiej Akademii Umiejętności.

Prof. Juliusz Krzyżanowski, który objął katedrę na Uniwersytecie Wrocławskim w r. 1945, położył duże zasługi przy organizowaniu tej uczelni.

Zmarły uczony był autorem licznych prac z zakresu filologii klasycznej a w szczególności angielskiej. Uchodził za najwybitniejszego polskiego szekspirologa.

Z Krakowa

Stalowi ludzie

na żelaznej drodze

Kraków, w grudniu

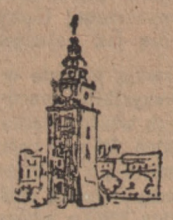

Praca kolejarza to skojarzenie mozolnego wysiłku i obowiązku służbowego z odpowiedzialnością za regularność komunikacji, bezpieczeństwo pasażera, szybki przewóz towarów i pieczę nad mechanicznymi urządzeniami i ich konserwacją. W jakimkolwiek resorcie przychodzi pełnić służbę kolejarzowi czy to przy biurku czy „w ruchu", zawsze musi dbać o zazębianie się jego czynności z całością zadań instytucji. Najdrobniejsza niedokładność i zaniedbanie mszczą się szkodami społecznymi.

Kolejarz krakowski zdał egzamin obywatelski i był pionierem czynnego patriotyzmu. Za czasów austriackich walczył aż do skutku o usunięcie języka, narzuconego mu przez dygnitarzy wiedeńskich i oddawał swą osobę na rzecz ruchu niepodległościowego. Generalnym strajkiem w 1918 roku złamał przemoc i postawą swą torował drogę do zrzucenia więzów niewoli. W kilka miesięcy później 31 października był pierwszym, który z orzełkiem polskim na czapce, rozbrajał austriackie warty i transporty wojskowe. Za sanacji takim strajkiem ogólnym wspierał protesty robotnicze przeciw dyktaturze i krępowaniu ruchu zawodowego. Bez czynnego poparcia kolejarza niemożliwą byłaby praca podziemna za okupacji niemieckiej a ludność wystawiona byłaby na widmo głodu i brak artykułów żywnościowych. Szczególnie zasłużyły się wtedy drużyny parowozowe i konduktorskie. Za poświęcenie płacił kolejarz utratą posady, więzieniem a często i głową. Kroniki krakowskiej Dyrekcji Kolejowej wymieniają liczne ofiary, które wpadły w ręce gestapo bezpośrednio po opuszczeniu pociągu. Maszynista Kowalik, rodem z Poznania, wiózł dynamit dla parowozowni warszawskiej, a schwytany, odstawiony został do oświęcimskiego obozu śmierci, podobnie jak b. naczelnik parowozowni Sławikowski, Becker, Kosiba i inni, którzy stali się synonimem odwagi i bohaterstwa.

Po pogromie okupanta idą koleją rze w ślad za zwycięską ofensywą wojsk radzieckich i natychmiast rozpoczynają odbudowę kolejnictwa polskiego. Władze nasze zastały koleje w stanie katastrofalnym. Organizację kolejnictwa utrudniało zniszczenie wielu urządzeń bezpieczeństwa ruchu, semaforów, zwrotnic, kabłów teletechnicznych, wagonów. Resztę wywieziono do Rzeszy. Trzeba było wszystko niemal budować od nowa, a równocześnie dbać, by nie ustało tętno gospodarcze.

Ogrom wysiłku kolejarskiego widoczny jest jak na dłoni przez porównanie stosunków na naszych torach w pierwszych miesiącach odzyskania niepodległości ze stanem obecnym. Koleje polskie nie tylko dorównują zagranicznym, ale je pod wielu względami przewyższają w znacznej mierze dzięki braterskiej pomocy naszego wielkiego sąsiada. Kolejarze obok górników i murarzy wysuwają się na pierwsze miejsce w urzeczywistnieniu Planu 6-letniego. Rekord ogólnopolski przebiegu parowozu bez remontu zdobywają kolejarze z Zagórza w krakowskiej Dyrekcji. Pierwsze miejsce we współzawodnictwie w dwóch ostatnich kwartałach przypada przez 116 punktów dodatnich krakowskiej stacji. Kolejarze opracowują ponad 200 pomysłów racjonalizatorskich, przy czym na czoło wybija się Klub z Tarnowa. Drużyna Edw. Pajka z Nowego Sącza przetoczyła bez uszkodzeń w ciągu 9 miesięcy aż 57.490 wagonów osobowych i towarowych. Odznaczają się maszyniści Sosin, Barski, Piszczyński, Łopata, Janka, Hajek, Rosek, Kowalik, Czernia, Zagrajczuk, Stelmach, Jagła. Nie ma dziedziny, w której krakowski kolejarz nie wybiłby się swym sukcesem. Mężczyznom sekundują kobiety. Od pół roku pełni służbę zawiadowcy stacji Łowczów — Pleśnik. Krynicy Maria Sowa a nadto posiada krakowska Dyrekcja 7 kobiecych dyżurnych ruchu. 21-letnia Maria Stryszkowska ze Szczakowej zajmie lada dzień pozycję samodzielnego maszynisty.

Demon ruchu nie da się ujarzmić i kierować sobą bez maksymalnego wkładu pracy i energii, a towarzyszy jej naprężenie wszystkich nerwów i nie znająca przerw uwaga. (alst)

Z frontu budownictwa

hydroenergetycznego ZSRR

MOSKWA (PAP). Cały kraj radziecki bierze udział w budownictwie gigantycznych systemów hydroenergetycznych na Wołdze, w Azji Środkowej i na Ukrainie. Ze wszystkich republik płyną na tereny budowy transporty budulca, maszyn i urządzeń.

Z Moskwy wyruszył w tych dniach transport specjalnych pomp do betonowania o zdolności przepustowej 25 m sześc. na godz. Pompy te służyć będą do układania betonu na powierzchni do 300 m oraz na wysokość 40 metrów. Beton przekazywany będzie tymi pompami do miejsc, które będą niedostępne dla robotników.

Zjednoczenie „Tiepłoelektroprojekt" w Moskwie zakończyło budowę modelu podstacji i linii wysokiego napięcia Kujbyszew — Moskwa.

Zamówienia dla wielkich budowli stalinowskich wykonują również huty ukraińscy. Zakłady „Zaporożstal" wyprodukowały w tych dniach poważną ilość walcówki przeznaczonej dla „Kujbyszewhydrostroju" i „Stalingradhydrostroju". Transporty żelaza i walcówki wysłały również zakłady metalurgiczne im. Kujbyszewa w Kramatorsku.

V. Kania

pisze nową sztukę

PRAGA (gr). Znany pisarz czeski — V. Kania, pisze obecnie nową sztukę poświęconą życiu górników w Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim. Autor zamierza odzwierciedlić m. in. pogłębiające się i zacieśniające więzy przyjaźni polsko-czechosłowackiej.

Teatr im. Gorkiego w Magdeburgu

BERLIN (PAP) — W obecności przedstawicieli rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej, partii politycznych, związków zawodowych, przodowników pracy i licznie zgromadzonej miejscowej ludności dokonano w Magdeburgu uroczystego otwarcia nowowybudowanego teatru im. Maksyma Gorkiego.

Na scenie nowego teatru będą wystawiane sztuki Gorkiego i innych pisarzy proletariackich.

HUMOR

...a widzisz bracie, że już wiem, do czego służy ten przyrząd!

WYDAWNICTWA NADESŁANE

W. Zakrutkin — „W górach Kaukazu" — Wyd. „Prasa Wojskowa", Warszawa 1950 r. Książka Zakrutkina opisuje bohaterską walkę Armii Radzieckiej o góry Kaukazu. Autor, który brał udział w tych walkach jako korespondent wojenny, umiał pokazać je z urzekającą prostotą.

Janusz Przymanowski — „Na młodych skrzydłach" — Wyd. „Prasa Wojskowa", Warszawa 1950. Książka z cyklu „Nauka — Fantazja — Przygoda", poświęcona ludziom Szkoły Szybowcowej na Zarze.

Al. Studzicki — „Wąwóz Batyrlar-Dżół" Wyd. „Prasa Wojskowa", Warszawa 1950. Książka z cyklu „Nauka — Fantazja — Przygoda".

W SZCZĘŚLIWEJ KOLEKTURZE LOTERII KLASOWEJ
B.BOŃCZYKA Łódź, Piotrkowska 117, tel. 173-09
W II kl. 63 Loterii Klasowej
Padły wygrane 6000 zł na nr 115329
3000 zł na nr 52456 i 52471
2006

PRACOWNICY POSZUKIWANI

Księgowy(a) i maszynistka natychmiast potrzebni. Zgłoszenia kierować do IKP Bydgoszcz pod „Natychmiast". (2010

DO NASZYCH INSERENTÓW

Przypominamy, że ogłoszenia do numeru

Noworocznego

przyjmować będziemy codziennie do soboty 30.XII br.

Administracja
Ilustrowanego Kurjera Polskiego

KUPNO

Szlopery, fotoaparaty projektory filmowe 16 mm dźwiękowe i nieme, lornetki, mikroskopy kupuje Pujdak, Łódź, Piotrkowska 83. (2007

DZIERŻAWY

Konia wydzierżawię na pracę Bydgoszcz, Stalina 71/3 16—18. 0924

PRACY POSZUKUJĄ

Ogrodnik (żonaty) obejmie samodzielnie gospodarstwo rolne — ogrodnicze 5 ha. Oferty IKP Bydgoszcz „925" (0925

UNIEWAŻNIENIA

Unieważniam zagubione wszelkie dokumenty dowód osobisty — Bydgoszczy, odcinek wymeldowania — Gdańsku — Galant Czesława. (0810

Do naszych Inserentów!

Zawiadamiamy, że również wszystkie Urzędy i Agencje Pocztowe przyjmują ogłoszenia drobne do naszego pisma.

ADMINISTRACJA
Ilustrowanego
Kuriera Polskiego

RADIO

PIĄTEK — 29 GRUDNIA 1950 r.

5.10 Początek audycji. 5.13 Sygnał czasu. 5.15 Wiadomości poranne. 5.20 Koncert dla świata pracy. 6.00 Wiadomości poranne. 6.05 Gimnastyka. 6.15 Koncert. 6.45 Program dnia. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka. 8.00 Wiadomości poranne 8.05 Przerwa. 11.50 Głos mają kobiety. 11.57 Sygnał czasu. 12.04 Dziennik. 12.15 Utwory fortepianowe. 12.30 Audycja dla wsi. 12.55 Na swojską nutę 13.25 Program dnia. 13.30 Audycja literacka. 14.20 Rezerwa. 14.30 Duety fortepianowe. 14.50 Koncert. 15.20 Audycja oświatowa. 15.30 Audycja dla dzieci. 15.50 Brahms — Sonata wiolonczelowa. 17.00 Dziennik. 17.15 Muzyka. 17.45 Rezerwa. 19.00 Wszechnica radiowa. 19.20 Muzyka. 19.40 Lekcja języka rosyjskiego 19.55 Polska pieśń masowa. 20.00 Dziennik. 20.30 Koncert masowy. 21.15 Zagadnienia kultury. 21.30 Muzyka i aktualności. 22.00 Audycja literacka. 22.15 Koncert. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.10 Muzyka. 23.55 Program na dzień następny. 24.00 Zakończenie audycji, hymn.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA W BYDGOSZCZY ul. Czerwonej Armii 20. — Telefon nr 33-41 i 33-42. DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY W BYDGOSZCZY ul. Generalissimusa Stalina 2 (Pod Arkadami), Tel. 24-29. Za niedoręczenie pisma, spowodowane siłą wyższą, nie odpowiadamy. — Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. — Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

PRENUMERATĘ ZLECONĄ PRZYJMUJĄ DO 20 KAŻDEGO MIESIĄCA WSZYSTKIE URZĘDY I AGENCJE POCZTOWE ORAZ LISTONOSZE. PRENUMERATĘ POD OPASKĄ WPŁACAĆ NA KONTO PKO nr VI-1861. REDAGUJE: KOMITET REDAKCYJNY. — WYDAWCA: SPÓŁDZ. WYDAWNICZA „PRASA DEMOKRATYCZNA — NOWA EPOKA". WARSZAWA, ŚNIADECKICH 16 ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY, UL. CZERWONEJ ARMII 20, TEL. 33-41 i 33-42.

OGŁOSZENIA drobne po 1.50 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Maksymalna ilość 30 słów. Ogłoszenia milimetr.: w tekście 10.80 zł. za tekstem 4.50 zł. nekrologi 3,— zł. za 1 mm. Ogłoszenia w specjalnej rubryce 30.— zł za 1 wiersz 2-łamowy (za tekstem). W niedziele i święta 50% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń nie odpowiadamy.

Czcionki i tłok Drukarni Spółdzielni Wydawniczej „Prasa Demokratyczna - Nowa Epoka", Warszawa, Śniadeckich 16, Oddział w Bydgoszczy, Czerwonej Armii 18, tel 18 99, 33 41 i 33-42
E-1-19819